ДОПИСИ

(Продовження зі сторони 3-ої)

ється відчути потреба створити у всіх трьох степових провінціях один парлямент. Справу цю минулого року преса широко обговорювала, але посли цеї справи порушувати не хочуть, бо бояться, що втратять мягкі крісла й платні посольські. Канада з 10,000,000 населенням має аж десять парляментів, тоді, коли Велика Британія з 40,000,000 населенням має тільки один парлямент. Чи не каже сам здоровий розум, що Канада моглаб прекрасно обійтися з менше парляментами? Чи дивно, що сьогодня наша провінція вгинається під 140 міліоновим довгом? А звісно, провінція наша сягає заледви 700,000 душ! Коли взяти на увагу, що проценти й "процентенята" ростуть, як гриби по дощі, то чи дуже довго заберє, щоби ті міліони придушили населення аж до землі? Населення вгинається під своїми власними довгами й під провінціональними, але провідникам уряду це байдуже. Вони потішають нас "добробутом в закутку", про який, якого самі не знають й ніколи не підшукають.

Пригадую собі, що премієр і його міністри підчас минулих виборів розраджували нас тим, що так, як фармер, коли купує землю мусить задовжуватися, так і правительство мусить робити довги, але ми не потребуємо собі тих довгів до серця брати, бо їх не тільки ми самі платити будемо, але й наші діти нам поможуть. Добра вимівка, але чи сповнюємо ми свій батьківський обовязок по батьківськи, коли будемо допускати до того, щоби під довгами стогнали наші діти? Добре урядови затягати довги на чиїсь кишені, але треба урядови знати, що від тих довгів в населення спина болить, а коли та спина довше не видержить під тягарами, то не тяжко предвидіти, що таким порядкам мусить прийти кінець.

Тому я підчеркую, що тільки створенням сильної фармерської організації зможуть фармері вплинути на уряд, щоби він повів красну господарку так, щоби населення не терпіло кривди.

Лише сильна організація годна зареагувати проти податків накладуваних федеральним урядом на ті середники, які конечні для життя. Годі вдоволятися й тихо сидіти, коли нам на кожному кроці діється тяжка кривда. За яйця платять фармерам по 5 центів за дозен, а за цукор мусимо платити $1.60 за 20 фунтів. Чи зможуть наші господині заосмотрити дім презервованими овочами й повидлами, коли приходиться платити такі високі ціни за цукор? Чи не відбирає уряд пана Беннета від уст дітей той найважнійший пожиток, яка є важним підживляючим середником, що скріпляє організм, помагає в фізичній і духовій праці, береже дітей перед недугами і причиняється до їх розвою? Чи маємо допускати до того, щоби уряд морив наші діти лише ради того, щоби держати сотні тисяч бюрократів й насичувати банки золотом?

Країна і найвища пора пробудитися й не давати себе й дітей своїх кривдити! Далі відкладувати справи організаційної не смісмо!

В. П. Федун.

Краків, Алберта.

В СПРАВІ ФАРМЕРСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Мондер, Алта., 1. V., 1933

Що до фармерської організації, то ми найбільш годимося на проєкт гр. Топольницького з Пакан, Алта. Ми в Мондер маємо вже свій відділ, подібно як радить поступити гр. Топольницький, сформований близько 5 місяців тому, десь в тім часі, як перше число "Фармерського Голосу" друкувалося. Наш відділ може похвалитися, що був першим, що почав проломлювати дорогу до організації наших фармерів. Наразі ми почали з мало членами, але маємо надію, що на першім зїзді фармерів, будемо добре зарепрезентовані.

Причиною до основання організації було те, що в нас давався відчувати брак своєї організації, в якій ми моглиб вести освітну працю, фармерських інтересів. Ми вірили, що фармері почнуть організуватися і в інших місцевостях і видимо, що ми не завелися, бо як бачимо з "Ф. Г.", то питання про створення своєї організації стає дуже актуальним питанням, і мабуть недалекий той час, коли між нашими фармерами розгадуться фармерська організація. Видко наш початок не був даремний.

Ми зорганізувалися без жадного організатора. Біда, яку відчуваємо зорганізувала нас, й здається що як ще й теперішня депресія не переконає фармерів, що їм треба організуватися для поліпшення своєї долі, то мабуть їх нічого вже не переконає.

Наш відділ складається з самих фармерів і делегати на перший зїзд будуть також самі фармері і маємо надію, що і інші фармерські гуртки, які будуть висилати на зїзд делегатів, пишлють фармерів, бо ніхто не відчуває нашого горя так, як ми самі відчуваємо і доки ми будемо спускатися на когось, щоби нами опікувався, то нам від тої опіки не дуже буде тепло. Я думаю, що кожний фармер, що вміє читати й писати, має здоровий розум, то зможе навчитися, як йому поступати й розвивати свою організацію так, щоби нею поправити свою долю.

Найвідповідніші дні на зїзд уважаю: 14-го червня, 29-го червня, або 7-го липня.

Великої організації на початок не можемо сподіватися, бо й Рим не збудувався за один день. Але як організація повстане на добрих основах, то її не трудно буде поширити.

На закінчення взиваю фармерів аби читали "Фармерський Голос" та поширювали його, бо це найвідповідніший часопис на теперішній час.

С. Гевко.

БЕЛІС ГОРОЮ НЕ СЛОВАМИ А ДІЛАМИ

Коли читаємо часопис "Фармерський Голос", який як бачимо інтересується як найбільше фармерськими справами і тому така біденька, хоч багата змістом; бідні фармері, бідний і їхній часопис.

Довгий час бачу відгук в дописах то гр. Федуна то Евстафієвича, то Боровського, які закликують до організації, але то ще лиш заклики, а до діл ще далеко.

Однак трошка інакше в нас в Беліс. Наш локал Ю. Ф. А. тримається добре і цього року навіть побільшивсь, бо щось чути виборами. Отже не словами, а ділами. Чуємо, що цього разу будемо мати аж двох українських послів з фармерської партії, бо вже і посла Лучковича посунули аж до нас і сьогодня наш округ гордий тим, що ми зарепрезентовані в обох парляментах фармерськими і обома українськими послами та булоби встид колиби то стратили.

Наш льокал в суботу, 22-го квітня, скликав велике віче і запросив урядовців муніципалу і посла Горецького.

Передискутувавши свої муніципальні, тобто домашні справи, бо треба від себе зачати, наш ріф Іван Ропчан і радний Ваврик Міхальчук, доказали що злитися з фармерською організацією і спільними силами старались полагодити домагання фармерів.

Около четвертої години по полудні приїхав наш посол Горецький.

По промові посла Горецького ухвалили кілька важних резолюцій з домаганням до обох урядів Канади, як провінціонального так і домініяльного.

Предсідатель віча, член Ю. Ф. А., Іван Тащук, сам не вірив, що так багато фармерів зійдеться і прилагоджуючись до цього зібрання заложились з ріфом, Іваном Ропчаном, що не буде більше, як дві сотки людей і гр. Тащук програв. Заклад приніс добрий результат, бо за поміччю членів Укр. Нар. Дому справили надзвичайно, величавий бенкет в честь нашого посла Горецького, і то з першорядною музикою, горячою кавою та гарною перекускою.

Посол Горецький мав нагоду наговоритись зі своїми знакомими і тої ночі не спав ані хвильки, а відїхав домів аж рано.

Так то у нас і мітінг інтересний відбувся і корисна та примірна забава, на якій фармері найшли собі трохи розради.

Про резолюції і хід віча подамо другим разом, а цим разом желаю нашим фармерам кращого успіху і всего доброго.

Йосиф Ясенчук.

Посмертна Згадка

Дня 4-го травня, упокоїлася в Завалю, Алта., Марія Гнідан, дружина Івана Гнідана, голови місцевого Народного Дому ім. Івана Франка.

Покійна Марія була одною з тих немногих українських жінок, що будучи доброю і примірною дружиною мужа і матірю діточок, інтересувалася також громадсько-просвітними справами. Була вона головою місцевого Жіночого Товариства та широ працювала серед жіноцтва, а також належала до Інституту ім. М. Грушевського в Едмонтоні, яким вона дуже пильно інтересувалася. Тішилася покійна популярністю в своїй околиці й тому вістка про її смерть зробила пригноблююче враження на всіх, що її знали.

Померла вона в 36-му році життя, по приведенню на світ малого немовляти, яке остало без матері.

Похорон відбувся в суботу, 6-го травня при великому здвизі народа так з околиці Заваля, як і з подальших околиць, Мондер та Вегревил. Сумний був це похорон. Сусіди й родина випроваджували покійну з великим жалем в серцях і з заплаканими очима. Їхній жаль був тим більший, що покійна ще перед кількома днями в Жіночім Товаристві брала живу участь в нарадах над приготованням "Свята Матері", яке на днях устроює Товариство, а ту нараз невмолима смерть перервала нитку молодого життя, забираючи в могилу людину в самому розцвіті життя.

Похорону доверщив український православний священик о. Стратійчук в місцевій православній церкві, при великому здвизі народа, що зійшовся віддати покійній Марії послідню прислугу.

Над гробом крім священика виголосив іменем Інституту Грушевського коротку прощальну промову Т. Томашевський, редактор "Фармерського Голосу" з Едмонтону, висказуючи в імени Інституту жаль з приводу втрати людини, яка поза свої домашні обовязки, розуміла також і обовязки громадські, чим здобула собі добру, тиху славу за життя і вічну память по смерти.

Нагробні вінці з живих цвітів зложили: Родина покійної, п-во Ст. С. Воробець, Ганка Романчич, п-во Мих. Паламарчуки, Інститут ім. Мих. Грушевського в Едмонтоні і Жіноче Товариство ім. св. Михаїла в Завалю, Алта.

Земля Її Пером!

Учасник похорону.

ПАДЯКА

Цим складаю сердечну подяку всім, що віддали послідню прислугу підчас похорону моєї улюбленої дружини Марії і матері осиротілих дітей, а особливо зложую подяку о. Стратійчукові, який помимо тяжких дорог прибув з Вегревил на похоронну відправу, як також дякую п-ву Ст. Воробцям, Ганці Романчич, п-ву М. Паламарчукам, Інститутом ім. М. Грушевського і місцевому Жіночому Товариству за зложення надгробних вінців, а також почуваюся до обовязку подякувати п. В. Гамалюкові за віддання до повної розпорядимости свойого авта для поспішного полагодження справ звязаних з похороном.

Іван Гнідан і діти.

СУЧАСНА ДІЙСНІСТЬ

"Всупереч загальній опінії, ми не є бідні. Ми є багаті і багатіємо кожного дня й кожного року. В майні і обслугу, це що для життя потрібне, ми багатіємо. Гроші не є багацтвом — ви не можете жити золотом. Ми багатші чим були в 1929 р.; але ця нещастя система, в якій ми живемо, не позволяє користати з того добра, що є в світі. Треба зробити так, щоби гроші дорівнювали майнові, а не майно дорівнювалоб грошам. Мусимо вивищити економіку достатку, а забути про економіку недостатків".

Лорд Мелчетт.

Щадіть Гроші на Направках Ваших Авт!
НАША РОБІТНЯ ЗАОСМОТРЕНА В НАЙНОВІЩІ ПРИБОРИ ДО ВИКОНАННЯ ВСЯКИХ НАПРАВОК.
Зайдіть до нас заки підете де інде й переконайтесь, що ми заощадимо вам гроші.
JOE BABIUK
Телефон 28388 — 10236 - 96th Street, — Edmonton, Alta.

Коли на наліпці вашої адреси показується, що ваша передплата вийшла, не забудьте її негайно відновити. Від вашої передплати залежить істнування і розвій "Фармерського Голосу".

ЕКОНОМІЧНЕ ВИЗВОЛЕННЯ

(Продовження зі сторони 1-ої)

нізування нового суспільного ладу; ми дійдемо до раціональної стадії. В наших інтересі є ту стадію приспішити, коли не хочемо впасти ще глибше в нужду і терпіння.

Молодіж над пропастю

Говорячи про молодіж, посол Гарленд сказав, що цього року знова 225,000 студентів з вищих шкіл і університетів опустять шкільні стіни, перед якими стеляться чорна будучність. Робіт для них нема, багато з них збільшають ряди безробітних, багато пуститься на волокетство. Їхній стан жалюгідний. Ми вдержуємо школи, щоби дати своїм дітям науку, а перед тими дітьми гірша будучність, чим була перед нами в молодому віці. І це в краю багатім в природні скарби, в краю, де є всього подостатком, де можна устроїти життя так, що ніхто не потребувавби відчувати нужди.

Посол Гарленд гостро напятнував несправедливе оподаткування цукру, наслідком чого уряд Беннета хоче стягнути міліони долярів в податках з бідного населення, лишаючи доходи багачів недіткненими, що вказує, що уряд стоїть по стороні багатої кляси. Говорячи про несправедливість розподілу доходів, посол Гарленд надмінив, що фінансисти в 1932 р. одержали 20 процент більше доходів чим в 1928 р., коли фармерські доходи впали за той час від 48 до 65 процент.

Канадійський кредит

Торкаючися питання кредитів, посол Гарленд сказав, що не видить причини, чому уряд має заморгеджовувати Канаду приватним банкам Моргана, та платити від позичок проценти, коли канадійське населення може само видавати свої гроші не потребуючи платити за них процентів. Коли канадійські природні скарби можуть бути доброю гарантією для Моргана, то можуть бути й доброю гарантією для населення.

Капіталістична система безнадійна

Посол Гарленд підчеркнув, що сьогоднішна система довго істнувати не може. Одинокий спосіб яким ця система може продовжувати своє істнування це накопичування довгів, якому мусить прийти кінець. Щоби приспішити заведення нового ладу, канадійське населення мусить вибрати з поміж себе до Оттави людей, які стремлять до зміни сьогоднішнього ладу.

ЯЧМІНЬ:—	
Ч. 3. С. В.	18½
Ч. 4. С. В.	16
Ч. 5. С. В.	14
ЖИТО:—	
Ч. 2. С. В.	24
Ч. 3. С. В.	22
Ч. 4. С. В.	18
ЛЕН:—	
Ч. 1. С. В.	81
Ч. 2. С. В.	77
Ч. 3. С. В.	64

ЦІНИ ХУДОБИ В ЕДМОНТОНІ

Середа, 10-го травня, 1933.

ТЕЛЯТА:—	
Легкої ваги	$4.00 до $4.50
Середні	$3.00 до $3.50
БИКИ:—	
Добрі	$3.50 до $4.00
Середні	$2.75 до $3.25
Звичайні	$1.50 до $2.25
ЯЛІВКИ:—	
Добрі на заріз	$3.25 до $3.75
Середні	$2.50 до $3.00
Звичайні	$1.50 до $2.50
КОРОВИ:—	
Вибрані легкі,	$2.00 до $2.50
Звичайні	$1.25 до $1.75
На консерву	75 до $1.00
БУГАІ:—	$1.00 до $1.50
СВИНІ:—Бейконні	$5.40
ВІВЦІ:—	
Ягнята	$6.00 до $6.50
Річні	$3.00 до $4.00
Вівці	$2.00 до $3.00

УКРАЇНСЬКА БЛЯХАРНЯ І ПЛЬОМБЕРНЯ
Виконуємо Всякі Плюмберські Роботи, Укладаємо Форнеси, Парові і Газові Огрівання.
НАША ЦІНА УМІРКОВАНА
Удавайтесь до:—
Ross Plumbing & Heating Co.
10822—96th Street
Edmonton, -:- Alberta
Телефон 28721
Н. Шпачинський, Менаджер.

N. ROMANIUK
Адвокат і Нотар
Телефони:
Офісу 26629; Рез. 82705
304 McLeod Bldg., Edmonton

G. H. VanAllen & Co.
G. H. VANALLEN, K.C.
THEODORE COHEN, LL.B.
Адвокати
2 National Trust Building,
Edmonton, Alta.
Phone 22828

АДВОКАТСЬКА ФІРМА
Harvie, Burge & Yanda
Полагоджує всякі судові справи, як цивільні, кримінальні і т.д. Пишіть по українськи.
209 Bank of Toronto Bldg.
Phone 22115 EDMONTON

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ

ЗБІЖЕВІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ

Середа, 10-го травня, 1933.

ПШЕНИЦЯ:—	
Ч. 1. Нордерн	43
Ч. 2. Нордерн	41
Ч. 3. Нордерн	39½
Ч. 4. Нордерн	38½
Ч. 5. Нордерн	34½
Ч. 6. Нордерн	33½
На годівлю	31
ОВЕС:—	
Ч. 2. С. В.	15½
Ч. 3. С. В.	13
Екстра ч. 1. на годівлю	13
Ч. 2. на годівлю	12
Ч. 3. на годівлю	10½

Office Phone 21893 House Phone 23388
E. C. DARLING
АДВОКАТ
707 McLeod Bldg., Edmonton, Alta. and Smoky Lake, Alta.

Др. В. С. НЕВЧАС
ЛІКАР-ХІРУРГ І АКУШЕР
Тел. Офісу 23137 — Рез. 24584
4 Bradburn - Thomson Block,
Next to Army & Navy Store

Телефон Офісу 24416
Др. І. Верхомин ЛІКАР - ХІРУРГ Тел. Резиденції 73158 Електро-Терапія Christie Grant Block, -:-
Др. Ф. Говда ДЕНТИСТ Тел. Резиденції 23219 Edmonton, Alberta

КОРИСТАЙТЕ З НАШОЇ ОФЕРТИ!
Цінна Премія для Передплатників "Фармерського Голосу"
КОЖНОМУ НОВОМУ ПЕРЕДПЛАТНИКОВІ, ЩО ПРИШЛЕ ЦІЛОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ НА "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" В СУМІ ОДНОГО ДОЛЯРА ВИШЛЕМО
В ПРЕМІЇ
ЦІННУ КНИЖКУ, ПІД НАГОЛОВКОМ:

ДУРНІ ДІТИ
ПОВІСТЬ ІЗ ПОВОЄННОЇ ДОБИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ
"Дурними дітьми" називає батько — священик в галицькому селі — свого сина і дочку зі те, що вони будучи свідомими членами свого поневоленого народу, зрікаються всякого вигідного життя, а кидаються у вир визвольної боротьби, за що попадають в тюрму, де через довгі місяці переносять страшні каторжні тортури. Та муки не тільки їх не відстрашують, а противно загартовують їх до боротьби за волю свойого народа.
Книжка обіймає 105 сторін друку звичайного книжкового формату. Читається з великим захопленням.
Передплату шліть на адресу:—
The Farmers' Voice
10336—96th STREET, EDMONTON, ALTA.

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС

The Farmers' Voice

Часопис Присвячений Фармерським та Робітничим Справам

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС
Виходить що два тижні, кождого 10-го і 25-го дня в місяці.
Передплата виносить на рік $1.00, на півріку 50ц.
10336 — 96-та вулиця, Едмонтон, Алберта.

THE FARMERS' VOICE
Ukrainian Semi-Monthly
Published on the 10th and 25th day of each month.
10336—96th Street
Edmonton, Alberta.
Phone 24771

РІК II. ЧИСЛО 10. ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА, 25-го ТРАВНЯ, 1933. EDMONTON, ALBERTA, MAY 25th, 1933. No. 10. VOL. II.

Злодійства в Білий День

В злучених Державах відбувається тепер слідство проти Чарлого Мичела, бувшого президента одного з найбільших банків того краю "Нешенал Сити Бенк" й з того, що до сьогодня вже виявилося, маємо наглядні докази, як банкирі, ці стовпи сьогоднішної капіталістичної системи, ці "відвічальні особи", які вічно деклямують про пошану законів, самі на право й на ліво ломлять ті закони, ошукують державу на міліони долярів, щоб росли їхні доходи.

Мичела оскаржується за те, що через кілька послідних років фальшував звіти про свої доходи, щоб не платити державі доходового податку, або попросту кажучи — обкрадав державний скарб на міліони долярів річно.

Показується, що цей Мичел, який є одним з найбільших банкових магнатів "продавав" свої уділи таки своїй власній жінці "з великими втратами", щоби тільки не виказати справдішних доходів й не платити від них податків. Ще й в зізнаннях перед слідчою комісією скаржиться сердега, що він чисто збанкротував, та ще й має понерх два міліони долярів довгів... Мабуть винен ті довги власній жінці, яка й ніколи не буде домагатися сплачення.

Другий пташок, подібний до Мичела, Герріман, зі страху, що і його може чекати подібне доходження, застрілився. Він також мав ошукати державу не на дрібні суми й видко навіть не хотів світити своїм "чесним" лицем перед людьми.

До такої "чесної компанії" банкирів, які в білий день і без маски на лиці обкрадають державу, долучився на днях і широко відомий фінансовий магнат Дж. П. Морган, проти якого ведуться доходження й як показується, ошукав касу Дядька Сема на кілька міліонів долярів через неплачення доходового податку від всіх своїх доходів.

Як покінчуться ті справи з тими ошустами й чи досягне їх заслужена кара, як звичайних злодіїв, що крадуть чуже добро в ночі, покищо не відомо й годі повірити, що вони не мають своїх приятелів там, де виміряється кари інакші для бідних, а інакші для багачів. Не відомо також, чи "справедливі" закони капіталістичної системи досягнуть всіх инших подібних ошустів, яких не мало, й пішлють туди, де їм давно належалоб бути, але вже саме відкриття тих мальверзацій про які публика довідалася з доходжень проти Мичела свідчить, які то "чесні" люде ті банкирі, що так завзято боронять сьогоднішної рабівничої системи, в якій рабують міліони долярів, щоб панувати коштом праці трудящого народу та ще й обрабовують державну касу.

Не даром видають вони великі суми на агітацію проти робітничих організацій, які борються за зміну сьогоднішного ладу, в якому багачі контролюють і владу і закони і все, що тільки може служити їм до вдержання на вершку, щоби свобідно їм було і красти і власть мати.

Доповнюючі Вибори Випали в Некористь Саскачеванського Уряду

При доповнюючих виборах в окрузі Кіністіно в Саскачевані, які відбулися в понеділок, 22. ц. м. зістав вибраний послом ліберальний кандидат Тейлор, побивши Андерсонового міністра Мекінтоша, одержуючи в два рази більше голосів чим міністер.

Поличник для Уряду

Невдача Мекінтоша є недвозначним доказом браку довіря до теперішнього консервативного уряду під проводом премієра Андерсона, який держиться при владі завдяки піддержці кількох прогресістів й незалежників, що злакомилися на міністерські платні й пішли в Андерсонів "коаліційний" уряд, який не знати з якої речі називають кооперативним.

Перепавший в згаданих виборах міністер Мекінтош, це ще вчорашний ліберальний посол з округа Кіністіно, який був одним з тих лібералів, що провадив між ліберальними послами агітацію, щоб в слідуючих виборах стали разом з консерватами, творячи спільний уряд, чому провідник лібералів Гардінер і його прихильники противилися. Такої спілки з лібералами дуже бажає собі премієр Андерсон, в обличчі зросту фармерсько-робітничого руху, що загрожує поваленням його уряду при надходячих виборах.

Ті ліберали, що в зростові фармерсько-робітничого руху добачують початки кінця своєї партії, хочуть спасати себе обєднанням з консерватами і власне місію такого політичного обєднання взяв на себе п. Мекінтош, який на знак згоди на коаліцію лібералів з консерватами, а рівночасно й на знак протесту проти Гардінерових лібералів, перейшов підчас останньої сесії з лав ліберальних на сторону правительства. У відплату за зміну партійного піря премієр Андерсон зробив його міністром природніх скарбів. І всьо булоби добре з тим міністерством, як би тільки не треба йти ще перед виборців, щоби вони міністра потвердили. Бо клопіт в тім, що Андерсон міг міністра іменувати, але виборці не мусять вибирати, як що не годяться...

Не згодилися цим разом виборці і пан міністер натішився міністерською текою дуже коротко. Тепер він не тільки що не буде міністром, але й посольство стратив.

Виборчий Маневр Андерсона

Щоби не дати противникам нагоди підготовитися до виборів, премієр Андерсон розписав доповняючі вибори на скоро, й тому фармерсько - робітнича партія з огляду на весняні роботи в полі навіть не ставила свойого кандидата. Поставили ліберали, які там й вийшли побідно, та попсули Андерсонові весь політичний бизнес.

Домагаються, щоби Уряд Андерсона Зрезигнував

Зараз другого дня по вислідї виборів провідник ліберальної партії Гардінер зробив в пресі заяву, що результат виборів в Кіністіно є наглядним доказом втрати довіря до Андерсонової адміністрації й домагається, щоби Андерсон зрезигнував і розписав в провінції загальні вибори. Подібну заяву зробив і провідник фармерсько-робітничої партії Калдвел.

Чи Андерсон зрезигнує, це ще питання. Парлямент вибраний на пять років і він ще може там сидіти собі спокійно аж до слідуючого року, дарма, що населення стратило до його уряду довіря. Андерсон не такий сліпий, щоби не добачував кінця свойому урядуванню й тому волить посидіти при владі аж доки не буде мусіти розписати вибори по скінченню каденції.

ОБЄДНАННЯ ФАРМЕРІВ І РОБІТНИКІВ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Подібно як в Канаді робітничі і фармерські організації обєдналися в Кооперативну Господарську Федерацію для успішнішої акції в перебудові капіталістичної системи опертої на визиску праці на систему в якій плоди праці належалиб до трудящих, таксамо робітники і фармері Злучених Держав відбули в днях 6. і 7. травня перший свій конгрес з метою обєднання робітничих і фармерських організацій й виробленнє спільного пляну і програми для переведення нового ладу, в якому всі засоби продукції належалиб до цілої суспільности а не до упривілейованої кляси, а тим самим і життєві середники малиб служити для вжитку а не для зиску.

Почин до скликання цього конгресу Робітників і Фармерів дала Соціялістична Партія Злучених Держав. В конгресі взяло участь звиш 4,000 делегатів від фармерських і робітничих організацій, які відбули свої наради в одній з більших саль в столичному місті Злучених Держав, Вашингтон, Д. К.

Коли на конгресі виступив з промовою А. С. Тавнлей, один з провідників фармерської організації "Стоваришення Фармерського Свєта", яка начисляє близько півтора міліона членів, його привітав конгрес довготревалими оплесками. Вказуючи на конечність обєднаного фронту робітників з фармерами він наклікав до якнайбільшої солідарности й витревалости в боротьбі за кращий лад.

Соціялістичну Партію Злучених Держав репрезентував Норман Томас, начальний редактор партійного органу "Ню Лідер" і бувший кандидат на президента Злучених Держав з рамени тої партії. Він в своїй промові взивав до обєднання всіх поступових і радикальних груп для успішніщої боротьби з капіталістичним визиском за приверненням продукуючій клясі прав на посідання й повного користування плодами своєї праці, які тепер зрабовує в них капіталістична кляса, наслідком чого ми є свідками нужди і зубожіння мас помимо того, що край такий багатий, де кожний може жити в найбільших достатках.

Конгрес вибрав комітет з-25 осіб в склад якого входять делегати від політичних партій, трейд-юніонів, фармерських організацій, безробітних, від кооператив, та організації молоді.

ВЗИВАЄ РОБІТНИКІВ ПІДДЕРЖУВАТИ ПРОСВІТНІ ІНСТИТУЦІЇ

Говорячи на зборах едмонтонської Партії Праці на тему: "Просвіта і будучність радикальної політики", проф. албертійського університету Др. Александер, який є діяльним членом Партії Праці сказав, що робітники мусять піддержувати освітні інституції та забезпечити такі права, щоби ті інституції служили наукою для їхніх дітей, а не тільки для дітей багатої кляси.

Др. Александер вірить, що криза, в якій найшовся тепер світ, мусить бути усунена заходами самої робітничої кляси й взиває робітничі організації, щоби вони знайшли в своїх організаціях місце для молодої генерації, що кінчить вищі школи, і наслідком капіталістичної господарки находиться в рядах і так вже зростаючого безробіття. Ця молодь—говорив Александер,—має науку але в сьогоднішній системі вона не має жадних виглядів на будучність. Стоячи в робітничих рядах, молодь з наукою зможе багато помогти робітничому рухові в здобуттю справедливішого ладу чим сьогоднішний.

ДОМІНІЯЛЬНИЙ УРЯД ХОЧЕ ОБІРВАТИ ДОПОМОГУ БЕЗРОБІТНИМ

Минулого тижня появилися в щоденній пресі вісти, які потверджують поголоски про те, що домініяльний уряд задумує з кінцем липня ц. р. скасувати допомогу безробітним в Канаді.

Відомо, що досі кошта допомоги платять спільно муніципалії, провінції і домінія, тобто домінія платить одну трету. Коли домініяльний уряд відкажеться від плачення своєї частки, тоді цілий тягар малиб поносити муніципали і провінції.

Вістка ця покищо не подана урядовою дорогою всім провінціям Канади тільки Бритіш Колюмбії. Уряд тої провінції вже таке повідомлення одержав і як про це доносить преса, той уряд вже навіть мав підписати з домініяльним урядом нову умову, після якої домініяльний уряд вже в місяці червні платитиме тій провінції тільки 20-ий відсоток на допомогу, в липні тільки десятий відсоток, а з кінцем липня зівсім заперестане платити свою частку провінції.

Покищо говориться, що уряд ірве допомогу на місяці серпень і вересень, але рівночасно не згадується нічого, чи опісля домініяльний уряд думає знову платити свою частку.

Коли мейор Келгар довідався про заміри домініяльного уряду, віднісся до містових начальників у всіх трьох західних провінціях, щоби вони підняли протест проти акції домініяльного уряду, а також закомунікувався з премієром Бравнлім, щоби премієр поробив заходи з премієрами других провінцій спільно запротестувати проти відмовлення плачення допомоги федеральним урядом.

Очевидно, ціла та акція з протестами йде досить пиняво, та взагалі питання, чи й Беневі дуже спішно діється тих протестів слухати. Він ані не голодний, ані обдертий і не гризеться де йому голови склонити. Він саме тепер збирається на лондонську конференцію, а протести можуть спокійно лежати в Оттаві.

Ситий голодного не знає...

З ГОЛОДУ Й РОЗПУКИ

У Сколім, біля Стрия, в Галичині, 42-літній Петро Савчук, кушнір, від довгого часу був без праці, а що за цим іде, без ніяких средств до життя. Не маючи вже чим годувати своїх кількоро дітей, бо все, що мав, випродав — попав у розпуку. Коли дня 3. травня діти далі безуспішно просили хліба, а він їм дати не міг — попав у шал і хотів вимордувати цілу свою рідню, щоби закінчити їхню та свою муку. Нещасного обезсилено і... замкнено в арешті. А діти далі кличуть: Хліба!

ПОТОМКИ ПРАПРАДІДА

В Арльберг у Німеччині жив один селянин, який діждався 1091 потомків простої лінії. Мав він 5 дітей, 87 внуків, 446 правнуків і 553 праправнуків.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "Ф. Г."

Дрібна збірка в Тореби 85ц. (переслав Ф. Адамець).
Дрібна збірка в Завалю .. 90ц. (переслав Ів. Гнідан).
Іван Кузик, Радвей 4.00
В. Грицюк, Дейсланд 1.00

Адміністрація "Ф. Г." складає Вам. Жертводавцям сердечну подяку.

Перед Новою Великою Світовою Пожежою

Над світом висить нова, страшна гроза війни. Всі державинавпередки озброюються. На воєнні зброєння призначують керманичі поодиноких держав більшість своїх буджетів, усуваючи в кут усякі інші пекучі видатки, як напр. на освіту, допомоги для безробітних, для рільників і т. ін.

Світову пожежу розпалює тепер Японія, напавши на Китай. Японські капіталістичні політики хочуть запрягти до воєнного круговороту й інші держави, щоби відповідальність за нову світову різню скинути на інших.

Коли Японія розпалює воєнний огонь на далекому сході Азії — то з противлежної сторони на далекому заході роздувають огонь сучасні диктатори, а саме у Німеччині Гітлер на спілку з італійським Муссолінім та инші. Вони то хочуть обняти в західні кліщі Радянський Союз, розбити його, а на руїнах совітів воскресити давню царську монархію.

Ми не є обожателями Радянського Союзу і на кожньому місці виказуємо його хиби та шкідливу для соціялізму роботу. Одначе мусимо виступити проти плянів як західних диктаторів, так і японських імперіялістів: воскрешати на руїнах Радянщини царську імперію. А виступаємо тим більше рішучо, що Муссоліні, Гітлер і прочі плянують створити з України ні менше ні більше а тільки кольонію для своїх цілей і потреб.

Все те вказує на на неминучу війну всіх з усіми, бо кожна держава має ще свої власні інтереси, пляни, забаганки та апетити.

Ось наприклад польські політики мріють про загарбання цілої України під своє панування, так, щоби границі Польщі сягали "од можа до можа", себто від Балтику аж по Чорне море.

Німецький політик Розенберг плянує створити федерацію українсько - білоруско - литовських земель, які булиби підчинені чотирьом великим європейським державам, а саме Німеччині, Італії, Англії та Франції.

І ще багато ріжних плянів родиться в головах європейських дипльоматів. Карту Европи кроять вони на всі способи, латають її в просто дивовижний спосіб, рішають про долю цілих народів, не питаючи про їх волю й згоду.

Яка буде майбутня війна?

Як буде виглядати майбутня війна, — супроти величезного "поступу" воєнної техніки, — представляють фаховці так:

В останніх роках виросли наче зпід землі несчисленні воздушні збройні сили. Вони можуть радше в мінутах як у годинах знищити велике місто.

Масове затроювання людей газами — дійшло до "мистецтва".

Підводні судна, які були ще маленькою спробою морської конструкції — стали тепер найбільшою морською небезпекою.

Винайдено та удосконалено величезні армати, танки, панцирні потяги та удосконалено механізацію всіх родів зброї.

Створено майже не до віри комбінації воздушної та морської зброї.

Французькі летуни випробували недавно в джунглях Індокитаю новий газ, що паралізує живі сотворіння.

Війна буде рішатися не на суші, ані на морі, а тільки в повітрі.

Першою думкою ворожих літаків буде дістатися якнайглибше в країну ворога, щоб знищити його копальні, фабрики, млини, адміністраційні будинки та вигубити цивільне населення.

Смертоносні гази, якими розпоряджають тепер поодинокі держави, переходять усякі границі уяви.

Найстрашніший є т. зв. зелений газ, під якого впливом легені втягають у себе цілу кров і людина гине в страшних муках.

Поруч газів, поодинокі армії розпоряджають пожежними бомбами. Є гранати, що при упадку дістають температуру 3000 ступнів. Такий гранат пробиває великий дім наскрізь і викликує пожежу одночасно на всіх поверхах.

Чи можлива оборона?

Генерал Гров так пише в книжці 18 воєнних експертів, що появилася в Лондоні:

Великих міст не можна буде оборонити перед серіозно приготованим воздушним нападом. Не поможуть наигрубші мури, ні сьлепиння. Цілі вулиці будуть горіти, а кому навіть удасться втечи з руін, того забють отруйні гази. Вони досягнуть також тих, що схороняться у пивницях.

Ген. Гров подає опис останніх воздушних маневрів над Лондоном:

У тих маневрах взяло участь 250 літаків. Вони мали виконати напад на Лондон у хмарі, яку мали самі витворити. Те завдання виконано так знаменито, що тільки 16 літаків удалося відкрити, а 234 літало розмірно низько над Лондоном і ніхто їх не бачив, ані не чув.

Як би таке мало місце в часі війни, то тих 234 літаків моглоб закинути бомбами та отруйними газами цілий Лондон, який сьогодні числить 8 міліонів населення.

На воєнні зброєння є гроші!

Держави світу видають тепер на воєнні зброєння 70 процент більше, аніж перед останньою війною.

Чинну воєнну службу повнить 5 і пів міліона людей, а дальших 20 міліонів людей числить резерва.

В 1931 році держави всього світу посвятили 110 міліярдів франків на воєнні буджети.

Натомість для безробітних грошей нема!

Біланс останньої війни

Остання світова війна (1914-1918) тривала 4 роки, 3 місяці і 10 днів.

В останніх місяцях війни стояло під зброєю 30 міліонів людей.

Мобілізація в часі тривання війни обняла кругло 100 міліонів людей.

Жертвою війни впало понад 12 міліонів людей, себто що мінути 4—5 убитих, а денно понад 6,000.

Ранених нараховано понад 20 міліонів.

Голод, ріжні епідемії, злидні і т. д. пожерли около 20 міліонів людей.

Кошти цеї війни винесли 186 міліярдів долярів. Завдяки скороченню нормальної продукції, пропало марно 151 міліярдів долярів. Таким способом остання війна коштувала людство величезну суму, 337 міліярдів долярів.

Виходить, що вбивство одного чоловіка коштувало пересічно аж 15,565 долярів!

* * *

Читаючи повищі стрічки які своїм страхіттям сягають до глибин наших клітин, мимоволі тиснуться нам громоголосні оклики з протестами:

Проч з війною!

Проч з масовим вбивством народів!

Проч з воєнними зброєннями!

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС

Український дво-тижневик, присвячений інтересам українських фармерів і робітників.

Видає Спілка "Фармерського Голосу" кожного 10-го і 25-го дня в місяці, під числом 10336—96-та вулиця, в Едмонтоні, Альберта.

ІВАН СОЛЯНИЧ, Управитель. Т. ТОМАШЕВСЬКИЙ, Редактор.

Передплата виносить на рік $1.00, на півріч 50 центів, на чверть року 25ц.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ ВИСИЛАЄТЬСЯ НА БАЖАННЯ.

Редакція за оголошення не відповідає.

THE FARMERS' VOICE

Semi-monthly paper, devoted to the interests of Ukrainian Farmers and Workers.

Published on the 10th and 25th day of each month by THE FARMERS' VOICE PUBLISHING CO. 10336—96th Street, Edmonton, Alberta.

JOHN SOLLANYCH, Manager. THOS. TOMASHAVSKY, Editor.

Subscription Rates: $1.00 yearly; 50c half-yearly; 25c quarterly.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION

Telephone 24471.

Address: THE FARMERS' VOICE
10336—96th Street — Edmonton, Alberta

В Сімнацяті Роковини Смерти Івана Франка

Іван Франко

Так як немає свідомого українця і українки, що не знали б про Шевченка, так немає свідомих українців, щоби не знали про найбільшого по Шевченкові поета на українській землі, Івана Франка, якого сімнацята річниця смерти припадає 28-го травня, а якого заслуги для нашого народа є так великі, що годі в ту річницю не пригадати ким і чим був для нас Франко, й чому заслужив у свойого народу память, яка не затреться доки житиме український нарід.

Іван Франко родився 16-го серпня, 1856 року, в селі Нагуєвичах, дрогобицького повіту, в Галичині. Батько — Яків, як запопадливий і роботящий господар-селянин, заробляв на життя й ковальством, тому й здається від нього у спадщині дістав Франко ту подиву гідну роботящість, якою відзначався ціле своє життя.

Хоч батько Франка й не мав освіти, то був чоловіком дуже розумним і запримітивши у свойого малого Івася велику охоту до науки, віддав його до школи в сусідньому селі, в Ясениці Сільній, де жив дядько малого Івася — Павло Кульчицький, брат матері. Дядько був людина письменна, та помагав Франкові в науці. За два роки побування в Ясениці, Франко навчився читати й писати по українськи, по польськи й по німецьки. На восьмому році життя Франко перейшов в школу видїлову, почім пішов до гімназії, де був таким пильним учеником, що цілу гімназіяльну науку переходив як не першим, то другим, або третім.

Вже в нищій гімназії Франко мав наклін складати віршики, писати оповідання і збірати народні пісні, в яких любився до безтями.

У вищій гімназії Франко почав дуже багато читати книжок з німецької і французької літератури, головно білетристику, не кидаючи й з рук пера.

В 1875 році здав Франко іспит зрілости і в осени подався на університет до Львова на фільософічний курс, й від цього часу почанається Франкова громадянська й літературна діяльність, яка серед тих сумних і тяжких часів була дуже тяжка, бо серед народу панувала кромішна тьма, а інтелігенція, що уважалися провідниками народу стільки дбали про нарід, що один поперед другого переганялися в рабстві, щоби дістатися до державного жолоба. Духовенство знова змагалося над тим, чи українці є осібним народом, чи тільки московською галузею. За інтереси народа, за політичну й економічну освіту в ті часи, коли заледво минало трицять років від повалення панщини, коли треба було двигнути нарід на вищий рівень культури й вказати дорогу до нового життя — не було кому.

В тих то часах прибув з Великої України, вигнаний царським урядом, професор університету, Михайло Драгоманів, чоловік високо освічений і великого розуму. Драгоманів знаменитими статтями рушив галицьку інтелігенцію зі сну, вказав шлях до живої народньої праці, чим передусім захопив тодішню академічну молодіж. Особливо молодий Франко захопився ідеалами цього великого українця. Від тоді й почалася Франкова велика праця для народа, а рівнож і почалися його страждання і переслідування.

Ідея кинена українцям Драгомановим, яку Франко взявся з великим запалом ширити пером і словом, занепокоїла польську шляхту і вона постановила ту ідею вбити в корінї, щоб мужик не прозрів та не надщербив шляхетського панування.

Статті й поезії Франка поміщувані тоді в часописі "Друг", почали настільки непокоїти поляків, що вони почали на Франка нагінку і в липні, 1877-го року заарештовано Франка і його товаришів — Михайла Павлика і Осипа Терлецького й загалом цілу редакцію "Друга" за зносини з Михайлом Драгомановим, що жив тоді поза Галичиною, якого галицька поліція уважала головою якоїсь тайної міжнародньої соціялістичної організації. Ходило галицькій польській владі о те, щоби арештами провідників нового руху залякати й так рабське громадянство Галичини, та скомпромітувати його в очах австрійського уряду, щоб таким чином добитися від уряду безконтрольного панування над українцями.

І поляки в своїх замірах не завелися. Коли Франка по девятимісячній тюрмі випущено, наше громадянство замість споуття для поета, кинуло на нього свій засуд, "засуд сто раз тяжчий і несправедливіший", як писав Франко. "Мене викинено з "Просвіти", заборонено приходити до касинового товариства "Українська Бесіда"...

Не розуміли рабські душі галицької інтелігенції того, що Франко не за себе, а за народ гнив в тюремних льохах. Не могли раби державних корит зрозуміти свойого завдання піддержати Франка, тим самим і знизольні змагання народа, та не розшматовувати теплого серця того Франка, що

Всьо, що мав у житті, Він віддав
Для одної ідеї,
І горів і всмів, і страждав
І трудився для неї...

Як чувся Франко наслідком кинення на нього "засуду сто раз тяжчого і несправедливішого" і того бойкотування, свідчить його Скорбна Пісня, написана в тюрмі підчас другого арештування:

Відцуралися люде мене!
Цей та той надійде і мине!
Тільки боязко якоса зирне...
Чи бояться ті люде мене?

Я блукаю, мов звір серед гір,
Серед шуму вуличнь містових,
В серці чую слова мов докір:
"Ти проклятий один серед них!"

Самотою ходжу я мов блуд,
З горем в серці нестерпно важким...
Всі знайомі минають, ідуть—
Поділитися горем ні з ким.

Якби в сльози кріваві знов
Міг я все своє горе розлить,
Я би виплакав всю свою кров,
Щоб нічого з людьми не ділить.

Серед таких відносин Франко станув перед питанням: чи йому розкаятися в "прогріхах" і стати "порядним" чоловіком, як другі "порядні" громадяни, чи мимо переслідування влади і нагінки зі сторони таки "своїх незрячих братів" відважно взятися орати запущений народний переліг. Він вибрав друге. В 1878 році Франко і Павлик почали видавати новий журнал "Громадський Друг", який в тих часах був першим соціялістичним журналом. З його статтей, віршів і оповідань віяло боротьбою і вірою у кращу майбутність. В цьому журналі друкував Франко критичні статті про галицьку інтелігенцію, в ньому клало видавництво велику вагу на пропаганду нових ідей, які однак до читачів не діставалися ніколи цілими, бо цензура немилосерно журнал конфіскувала.

Не кидаючи університетських студій, пишучи до журнала "Громадський Друг", займаючися організаційними справами, як уложуванням програми для української соціялістичної партії, пишучи статті про українські справи до чужомовних газет, Франко знаходив ще час і на виклади політичної економії серед тодішнього студенства і робітництва. Взагалі був він душею тодішнього радикально-соціялістичного руху, й тому то він для тодішних галицьких верховодів являвся "небезпечним" соціялістом, якого влада в 1880 році знова арештувала в Коломиї, звідки по трьох місяцях його випустили, не найшовши провини. Та випускаючи його з коломийської тюрми, не випустила його жандармерія з рук. Тому, що він не належав до коломийщини, жандарми вели його "цупасом" до Нагуєвич. В дорозі змочив його дощ до нитки і він захорував досить поважно. Сідали тюрем, коломийської, станиславської, дрогобицької, стрийської, лишили на його здоровлю знаки великих терпінь, з невдячність і погорда "своїх" лишила в серці поета, письменника й великого громадського суспільного діяча, велику рану.

Тяжка життєва боротьба хоч і не зломила Франка на дусі, то матеріяльно він так підупав, що мусів, як сам писав, йти "в найми до сусідів", бо свої не дали йому між собою їсти хліба. Він, щоб проживити себе й родину через близько десять років був співробітником многих польських газет, в яких писав на біжучі теми й економічні та соціяльні справи.

Правда, не покидав Франко праці й межи своїми, однак заробляючи на життя в чужих, не мав він аж на стільки часу, щоби саме в порі найвищого розцвіту віддати всі свої здібности для піднесення рідньої літератури. Найкращий час, час молодости, час повного запасу енергії, пройшов Франкови "в наймах", бо своє громадянство не уміло тоді оцінити його здібности й повернути її для ріднього народа.

Його працю й заслуги віддані для свойого народу зрозуміло аж нове покоління, виховане наукою Франка і товаришів. Плоди його невпинної праці почали видавати свої аж по близько 20-ти роках, коли по Галичині вже були сотні ідейних провідників, учеників його нової школи, коли в Галичині по містах і селах почали розцвітати читальні, селянські спілки, і т. і. Що його заслуги вже тоді вміли оцінити, засвідчило це наше громадянство тим, що в році 1898, в чверть століття Франкової літературної і громадської діяльности, радикальна партія, поступова молодіж і його приятелі вдадили в його честь скромне ювилейне свято 31-го жовтня. На це ювилейне свято прибуло численно селянство, наспіло много привітних письм та телеграм від молодіжи, величаючи Ювілята своїм учителем, схиляючи голови перед його муками за поступ і щастя рідного народу.

Це вже був час, коли Франкові літературні твори мали кращий попит й коли він вже зі своєї літературної праці міг удержуватися й поліпшити сяк-так свій матеріяльний стан й міг працювати на свойому полі в кращих умовинах. З тих часів розвинув Франко незвичайну широку наукову діяльність та придбав рідньому народові найкращі й найдорогоціннійші перлини з наук збагачуючи свій нарід таким великим літературним скарбом, якому рідко можуть дорівняти поети других народів.

В 1913-му році саме перед великою світовою війною ціла західна Україна святкувала сороклітний ювилей літературної діяльности Франка. Ювилейні свята відбувалися не тільки у Львові, але на провінції і в деяких з них брав участь сам Ювілят, викликуючи велике захоплення в громадах.

Війна захопила Франка у Львові і московську окупацію Львова доводилось переживати Франкові дуже тяжко. Опущений, самий (донька перед війною виїхала на Велику Україну, сини на війні, дружина в лічниці) Франко почав попадати в недугу в 1915-му році, а в неділю, 28-го травня, 1916-го року, в годині 4-ій по полудні замкнув на віки очі, зберігаючи повну память до останньої хвилини.

* * *

Шануючи память роковин смерти Поета, який стільки настраждався за поступ і волю рідного народу, віддаючи поклін Величному Духа, якого до самої смерти не зломала невсипуща праця, ані в молодечому віку, не скувала науки, думки і волі чужа влада і переслідування своїх, слід памятати, що найкраще вшануємо Його память, не тільки самою згадкою Великого Імени Поета, й пригадкою тих заслуг, які положив Він для нас, але коли зрозуміємо ту науку і ідеали, які ширив Поет й поступатимемо вказанними Ним шляхами боротьби за здобуття економічної й національної волі. Бо тільки зрозумінням тої великої правди, якої вчив Поет, що **"нам ні від кого ніякої ласки не надїятися, та що тільки те, що здобудемо своєю працею, те буде справді наше придбання, і тільки те, що з чужого культурного добра присвоїмо собі також власною працею, стане нашим добром."**

Найкраще вшануємо Його память, коли здійснимо ті ідеали, які він ширив і за них страждав.

З Поезій Івана Франка

ГИМН

Вічний революціонер
Дух, що тіло рве до бою,
Рве за поступ, щастя й волю, —
Він живе, він ще не вмер.
Ні попівські тортури,
Ні тюремні царські мури,
Ані війська муштровані,
Ні гармати лаштовані,

Ні шпіонське ремесло
В гріб його ще не звело.
Він не вмер, він ще живе!
Хоч від тисяч літ родився,
То аж вчора розповився
І о власній силі йде.
І простується, міцніє,
І спішить туди, де дніє;

Словом сильним, мов трубою,
Міліони зве з собою —
Міліони радо йдуть,
Бо це голос духа чуть.
Голос духа чути скрізь
По курних хатах мужицьких,
По варстатах ремісницьких,
По місцях недолі й сліз.

І де тільки він роздасться,
Щезнуть сльози, сум нещастя,
Сила родиться й завзяття,
Не ридать, а добувати
Хоч синам, як не собі,
Кращу долю в боротьбі.
Вічний революціонер
Дух, наука, думка, думка воля

Не уступить пітьмі поля,
Не дасть спутатись тепер.
Розвалилась зла руїна,
Покотилася лявина,—
І де в світі тая сила,
Щоб в бігу її спинила,
Щоб згасила, мов вогень,
Розвидняющийся день?..

НА СУДІ

Судіть мене, судді мої,
Без милости фальшивої!
Не надійтесь, що верну я
З дороги "нечистивої".
Не надійтесь, що голову
Перед вами смирно схилю я,
Що в добрість вашу вірити
Буду одну хоч хвилю я.

Судіть мене без боязни,
—Таж сильні ви, те знаєте!
Судіть без стиду, таж ви стид
На привязі тримаєте;
Судіть, як каже право вам,
Судіть гостріще, тяжче ще,—
Таж ви і право, то одно
В однім машині колісце.

Одно лишень прошу я вас,
Скажіть виразно й сміло ви:
Яка вина моя і тих,
Що враз зі мною йдуть і йшли?
Скажіть виразно: "Люде ті,
То зрадники! Вони хотять
Перетворить, перевернуть,
Звалити наш суспільний лад!"

Та ще й скажіть, за що хотять
Перетворити лад цілий?
За те, що паном в нім багач,
А гнесь слугою люд німий;
За те, що чесна праця в нім
Придавлена, понижена,
Хоч ввесь той наш суспільний лад
Піддержує й живить вона

За те, що дармоїдство тут
З робучих рук ссе кров і піт;
За те, що тут з катедр, амбон
Ллєсь темнота, не ясний світ;
За те, що ллєсь міліонів кров
По прихоті панів, царів;
За те, що люде людям тут—
Кати, боги, раби гірш псів.

А ще скажіте, як той лад
Перевернути хочем ми?
Не зброєю, не силою
Вогню, заліза і війни,
А правдою, і працею,
Й наукою. А як війна
Крівава понадобиться—
Не наша буде в тім вина.

Та ще скажіть, що ви й самі
Не відмовляєте нам то,—
Що правду ми говоримо,
Що прямо, чесно ми йдемо
За правдою... Все те скажіть,
Судді мої, по щирости,
Тоді в імя цього ладу
Судіть мене без милости!

СКОРБНА ПІСНЯ

Не довго жив я в світі ще,
Та встиг чи мало вже зазнати.
Не що й дало мені життя,
Та всеж дало досить багато.

Дало мені пізнати добро
Дало побачить світ науки,
Бажання правди у душі
І тверді робочі руки.

Дало і приязнь і любов
Взаїмну, хоч і не щасливу.
Сказало: "Сій хоч не твоїми
Руков пожате буде живо!"

І ворогів дало, котрі,
Клянуть, гнатуть мене, бо сильні;
Дало й прихильників, котрі
Найбільш самі собі прихильні.

Та над усе ціню я ту
Малую мірку мук і болю,
Котрі приняв я в цім життю,
За правду, за добро, за волю

Франкова Соціялістична Програма

Вже від студентської молодости аж до того часу, доки не відійшов Франко в науку був він не лише соціялістом і усильним радикалом з переконання, але й енергійним соціялістичним организатором. Ще в 70-х і 80-х роках ширив він серед львівських робітників соціялістичну думку та заклав "Галицьку Робітничу Громаду", для якої сам написав програму, яка була надрукована в 1881 р.

З тої програми передрукуємо тут кінець під назвою "чого хоче галицька робітнича громада".

* * *

. . . Галицька Робітнича Громада завязується в тій цілі, щоби по мірі своїх сил допомогти робучим людям свойого краю —виборота собі обезпечене, правдиво людське життя. Щоби то могло статися, Галицька Робітнича Громада вважає конечним — перемінити теперішні несправедливі порядки за то, що в них робучий чоловік живе найнизерніше і найнужденніше, а нероби і багатирі уживають всіх роскошей, держать в своїх руках і силу і правду і науку, а бідному чоловікови не то не дають уживати всего того добра, але не дають навіть пізнати його. Змагаючи у всім до правди і свободи, Галицька Робітнича Громада доложить усіх сил, щоби приготовити ввести в діло ось які зміни:

I. В ділах господарських (економічних)

Нерівність в господарських ділах, як тепер бачимо, є джерелом усеї нужди і всеї неправди на світі. Купка людей багатих держить в руках міліони бідних. Бідні мусять працювати на багатих, а самі за свою працю дістають леде тільки, щоби могли нуждено вижити — а дуже часто й тільки не одержують. Бідні мусять платити найбільше податків, давати найбільше рекрута (бо їх є найбільше), а на їх гроші пани та багатирі держать війська, поліцію та жандарів, щоби самих тих бідних держати в послуху, страху і темноті. Бідність доводить людей до проступків, до запсуття, крадіжі та вбійства, а пани й багатирі карають їх за те, хоч нічогісінько не роблять, щоби не стало причини всіх тих проступків — бідности. Противно, пани й багатирі всіми способами обдирають і обдиюють робучий народ, а їх проступки, хоч далеко більші від проступків бідного чоловіка, сходять їм безкарно. Галицька Робітнича Громада думає за тим, що не будь бідности межи людьми, не будь тої величезної господарської нерівности, то й не було би всіх нинішних неправд, і люде жили би далеко краще і щасливіше ніж тепер. А щоби скасувати нинішну нерівність, а завести господарську рівність межи людьми, Галицька Робітнича Громада, враз із другими робітничими громадами по цілім світі, домагається:

1. Щоби вся земля з лісами й пасовисками, ріками й озерами належали до тих громад, котрі на них працюють, а таксамо щоби всі фабрики та заводи належали до тих робітників, що в них роблять. Не менше того по містах усі доми й хати, що тепер належать до посідничих багатирів і віддаються в найми, належалиб до цілої громади;

2. щоби громадяне не ділились полями, лісами та пасовисками ані робітники фабриками та машинами, але працювали би на них в купі, громадами, а ділили би поміж себе напрацьоване добро по мірі того, як хто потребує і кілько та як працював;

3. щоби в ділах господарських, таксамо як і в усяких інших, ніхто не мав права давати громадам які небудь накази, накидати їм старшину або що, але щоби громади своїм господарством управляли, як самі хочуть, ділили його межи своїх громадян, як їм винаде ліпше, і видавали часть спільного, громадського добра там і на такі діла, на які їм запотребиться.

II. В ділах громадських (соціяльних) і державних (політичних)

Ми вже вказали, що теперішня нерівність господарська, бідність одних і багацтво других, є головним джерелом усякої кривди й неправди межи людьми. Бідний чоловік не може бути правдиво свобідний: голод заставить його наймитися в службу, робити навіть таку роботу, котрої він при щасливіших обставинах не робив би. Бідний чоловік не може вчитися, то є, не може пізнавати природи і людей, не може користуватися здобутками людської мисли. Бідний чоловік хоч своєю працею держить на світі всіх панів, війська, державці, царів, проте уважається підданим, то є, уважається за мертву річ або скотину, не має голосу в ділах і радах держави та краєвих, а пани іменно на тих радах радять та становлять, як він має жити і як має вмирати. Бідному чоловікови на ніщо здались й суди, прилюдні чи неприлюдні, справедливі, чи несправедливі, — в судах усе не його правда, а хоч би могла бути й його правда, то та правда для него за дорога. Для бідного чоловіка й життя родинне не є добром, а радше нещастям, раз для того, що йому дуже часто приходиться женитися (а ще частіше бідним дівчатам виходити замуж) не по любві, а з потреби, а по друге для того, що діти, коли малі, ставть тягарем родини, а коли підростуть, не можуть одержати належного виховання і ледащіють. Нерівність господарська ділить людей на верстви і стани, і хоч в тих верствах люде однакі, то кожна верства має инші права, а верства найбідніща, то є, іменно робучий люд, не має майже ніяких прав: його кожний багач і кривдить і обдирає і тумани і ще й нагаьбить в додатку. Та сама нерівність виродиє одні народи (а радше у багатих верства одних народів), жажду панувати над другими народами, відбирати їм їх мову, звичаї, їх народність. Та сама нерівність, змушує тисячі здорових і сильних людей різатись і мордуватись за які небудь примхи та пусті сварки купців та царів. Галицька Робітнича Громада думає враз із другими робітничими громадами цілого світа, що коли скасована буде основна господарська нерівність, коли не стане бідних і багатих, то й ті громадські, державні та межидержавні кривди і неправди минуться і пропадуть зовсім. Затим в громадських, державних і межидержавних ділах вона буде домагатися:

1. щоби кожна людина, чоловік чи жінка, були свобідні і мали б зовсім рівні права у всім і до всего;

2. щоби могли бути правдиво свобідними і вміли вповні користуватися своїми правами, вони мусять одержати належне і всесторонне образовання, мусять виробити всі свої тілесні і духові сили;

3. щоби кожна громада в своїх громадських ділах мала повну самоуправу, могла б з ким її воля входити в звязки та спілки;

4. щоби так само звязки громад: місцеві, окружні, народні і племенні мали повну незалежність і свободу ділання та розвитку;

5. щоби діла, котрі тепер держать в руках держави та багатирів, передані були громадам і вольним спілкам громад: і так загранична торговля і взагалі всяка обміна виробів ріжних місць і країв велася без посередництва всяких купців та факторів, самими громадами, як до потреб кожної громади; так само щоби суд в спорах межи людьми робили не які небудь навмисно на те поставлені судді, але самі громадяне, або, де діло зайде межи кількома громадами, щоби розсуджували виборні з тих громад; оборона краю, коли такої треба буде при загальнім братерстві робучих людей, щоби була ділом самих громад, котрі в тій цілі зуміють вивчити спосібних своїх громадян воєнному ділу; щоби добром громадським зарджували виборні від громади, котрих громада кожної хвилі може скинути; в кінці щоби громади по своїй волі назначували, чи і яку часть свойого добра хоче віддавати в спільні звязкові каси на великі спільні діла, чи то господарські, промислові чи освітні;

6. щоби по части через знесення нерівности господарської, а по части через рівне і всестороннє образовання всіх громадян знесені і зрівнані були всі теперішні верстви людей, а особливо щоби не було теперішніх панів ані слуг, власти ані підданих, а були б собі образовані, розумні і вольні робітники;

7. щоби через піднесення робітників з теперішного нужденного і небезпечного положення дати їм можність женитися і виходити заміж по любві, а через передання виховання дітей в руки громаді влекшити супругам розлуку, коли би не стало єдинячої любови.

III. В ділах освітних (культурних)

Велика частина нинішної недолі і нужди робучого люду лежить в тім, що робучі люде тепер невчені і темні. Темний чоловік не може дати собі ради ні в чім, не може докопатися правди в тім, що йому говорять, не може мати участи в добутках людської мисли і людського штук. Темного чоловіка кожний одурить і залякає, він не може бути ніколи певний, в чім його право і обовязок. А й наука така, яку нині подають у школах, для робучого люду, хоч і як багато коштує, мало чи ліпша від цілковитої темноти: в тій школі так само затемнюють розум робітника всякими катехізмами, фальшованою історією, навчанням зовсім непотрібних річей, а залишуваннім потрібних. Науку подають в теперішних школах не для того, щоби образувати і навчати робітника потрібному і людському знанню, але тільки на те, щоби виховати з него підданого, щоби вмовити в него покірність теперішним несправедливим порядкам і утвердити його в темноті. А ті знов робітничі діти, котрі щасливим случаєм мають спосібність кінчити середні й вищі школи, через довголітнє сидіння в школі відвикають від ручної, тяжкої роботи, марніють і слабнуть і виходять з конечности неробами та слугами теперішного несправедливого ладу, пявками народними, коли не находяться на правдиві думки і не схотять, жадучи на себе арештів, муки і переслідування, стати защитниками робучого люду, обороняти його словом і пером і прояснювати його очи на окружаючу неправду і неволю. Щоби знести ту темноту і до послідної можности розбити пута неволі, котрими від віків обпутано бідний робучий народ, Галицька Робітнича Громада, враз з другими робітничими громадами цілого світа, вважає конечним домагатися в ділах освітних:

1. щоби кожному вольно було вчитися і навчати, чого і як його воля;

2. щоби навчання і виховання молодого покоління було ділом громадським — не забороняючи однак і родичам, коли вони до того охочі і спосібні, навчати самим своїх дітей;

3. щоби школа розвивала всі, тілесні й духові спосібности учеників, щоби не виводила заниділих та слабосилих учених, неспосібних до ручної праці, але щоби виводила вчених, розумних і розвинених робітників;

4. щоби релігії, як річи оперті не на знанню, а на вірі, не вчено по школах; так само всяке богослуження, доки воно не буде заступлене наукою та штуками красними, вважалося не громадським ділом, а ділом поєдиних людей, так що котрі люде схотять мати собі церкву, попа і т. д., й нехай і удержують їх своїм коштом. Галицька Робітнича Громада враз із другими робітничими громадами цілого світа думає, що тільки така освіта буде корисна для всіх без розбору людей і дуже причиниться до вменшення теперішної нужди і до поступу самих наук та вмілостей людських.

От такі то цілі мусить мати на оці наша Робітнича Громада, коли вона бажає причинитися до основної поправи життя робучих людей. Очевидна річ, що того великого діла — визволення всіх робітників — можуть доконати тільки самі робітники і що в тім ділі їм ні на кого не мож спускатися. Бо певна річ, що теперішне панство - багатирство, котрому добре в теперішнім ладі і при теперішній неправді, не схоче само прикладати рук до того, щоби самому собі робити шкоду. Ба, воно певно не схоче без боротьби уступити з свойого місця і віддати робочому людови те, що він витворив своєю працею. Для того ж то треба нам сильно братися до купи і невстрашимо боротися, щоби дійти до своєї цілі, поперед усего загим наша Робітнича Громада буде старатися повернути багато сил на то, щоби ширити свої думки межи робучим людом по селах і містах, устно, газетами та книжками, скликувати робітничі ради і збори, закладати по селах і містах читальні і засилати книжки, написані в дусі наших думок, до всіх існуючих читалень. Далі буде старатися наша Громада завязувати по селах спілки господарські, а по містах спілки ремісничі для взаїмної підмоги робітників, для навчання та забави, а також намагати буде, щоби ті товариші, у котрих ще є невеличкі грунти, хати та господарські знадоби, складали їх до купи для спільної праці. Так само при спосібности наша громада буде старатися о переведення і своїх послів до рад повітових, краєвих і державних, однакож головну вагу на тепер класти на позискання політичного впливу для робітників, як того хотять наші товариші поляки, нам зда-

(Докінчення на стороні 4-ій)

25% Опусту на Франкових Творах

З приводу 17-ої Річниці смерти Івана Франка, Українська Книгарня в Едмонтоні дає знижку 25 процент на книжках які написав Іван Франко. Ця оферта добра до 30. червня.

Абу Касимові Капці, арабська казка. Книжка написана з таким комізмом і гумором, що читаючи, треба раз в раз в боки взятися зі сміху	.30
Батьківщина,	.25
Борислав сміється, перше книжкове видання. Брош.	1.50
в гарній оправі	2.00
Великий Шум, повість. Брошурована	.75
В гарній оправі	1.00
Вибір Поезій Франка і короткий нарис його життя	.35
Грицева шкільна наука	.10
Для Домашнього Огнища, брош.	.85
В гарній оправі	1.40
До Світла, оповідання	.10
Захар Беркут. Це дуже гарна історична повість, яка рівно малює часи татарських нападів на Галичину. Книжка має 245 сторін друку, в гарній оправі.	1.00
Захар Беркут, канадійське видання	.50
З вершин і Низин. Збірник поетичних творів. В додатку "Зівяле Листя" й "Великі Роковини". У Біографічнім нарисі Івана Франка, написав Василь Верниволя. Є 14 ілюстрацій. В полотняній оправі	3.40
Зівяле Листя,	.75
В оправі	1.00
Земле моя	.10
Іван Франко, в сорокову річницю письменницької праці	.20
Іван Франко, біографічний літературний нарис в другі роковини його смерти	.20
Іван Вишенський	.30
Із днів журби оправлена	.75
Коваль Басім, арабська казка. Брошурована	.40
В гарній оправі	.60
Коли ще звірі говорили, 4 томи	.75
Лис Микита. Ця книжочка обіймає 142 сторін друку на добрім папері. Для тих людей, що сумують, це є справдішній лік	.50
Маніпулянтка, та інші оповідання, в оправі	1.25
"Мій Ізмарагд", **"Semper Tiro"**, в гарній полотняній оправі з позолоченим витиском	1.75
Мойсей, поема	.40
Основа суспільности, повість, 304 сторін, в оправі	1.50
Панські жарти, поема з останніх часів панщини	.75
Перехресні Стежки, з портретом автора, з передним словом Василя Верниволі. Ні одна наукова студія не дасть такого вірного образу тої важкої атмосфери галицької провінції в вісімдесяті роки XIX. століття, як ця найбільша повість найбільшого галицького письменника.	2.00
Пісні і праця, Вибір поезій	.75
Семпер Тіро, збірка поезій	.75
Смерть Каїна	.25
Сойчине крило	.15
Як Юра Шикманюк брів Черемош	1.00
Як чинші дітей навчали	.10

Вибравши книжку, чи книжки побіч яких зазначені ціни в повищому списі залучуйте з замовленням 25 процент менше суму чим подані в списі звичайні ціни.

Великий Каталог книжок і музичних інструментів висилаємо ДАРОМ. Адресуйте:

Ukrainska Knyharnia

10346—101st Street, Edmonton, Alberta

Друкарня Івана Солянича

ВИКОНУЄ ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ ДУЖЕ СТАРАННО І ПО УМІРКОВАНИХ ЦІНАХ.

У всіх друкарських справах удавайтеся до нас.

Товариства, Секретарі Шкільні та Муніціпальні, Міські Управи і Бизнесмени повинні удаватися зі всякими роботами до друкарні Івана Солянича, де дістануть добру роботу та скору услугу.

СПРОБА ПЕРЕКОНАЄ ВАС

Alberta Printing Co.

10336 - 96th STREET, EDMONTON, ALTA.

НАЙКРАЩІ ФОТОГРАФІ ЗА НАЙНИЩІ ЦІНИ
дістанете в
SIGERIST STUDIO
9943 Jasper Ave. Edmonton

Фармері Околиці Андрю!
КУПУЮЧИ В СКЛЕПІ
ЕМІЛЯ ТОМАШЕВСЬКОГО
дістанете все свіжі товари і по уміркованих цінах

Тепер Пора Будувати Дім, Коли Матеріял Таний

Громади будують Народні Доми, Церкви, приватні люде будують хати. Цього вимагає життя.

Наш довголітний досвід в будівництві є запорукою, що поручена нам будівля вас вповні вдоволить.

Коли маєте намір будувати хату, Народний Дім, Церкву, чи інші будівлі після найновішого стилю, то заким віддасьте ту роботу кому іншому удайтеся перше до:

JOHN DANYLOWYCH

12028—91st STREET, — EDMONTON, ALBERTA

За Доброю Обслугою

вдавайтеся до

R E O G A R A G E

— під управою —

К. АНДРІЦА

механіка-експерта, який особисто доглядає всіх направок авт і троків, щоб своїх костумерів вповні вдоволити.

Андріц перебрав бизнес від І. Р. Повея-а.

РОБОТА ГАРАНТОВАНА — УСЛУГА ВВІЧЛИВА

Говоримо по українськи.

10144—98th Street Phone 25253
(Напроти старого поліційного суду)

Картка Замовлення

Висилаючи передплату на "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" виповніть сю картку і зашліть до Адміністрації

THE FARMERS' VOICE
10336—96th Street Edmonton, Alberta.

Посилаю ...., як передплату за "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" на .... рік, (пів-рік), (чверть року). Часопис прошу висилати на адресу:

Імя і назвиско ....

Почта ...., Провінція ....

Замовляйте Нову Книжку

На днях появилася книжка під наголовком:

ХТО ВИНУВАТИЙ ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Оповідання з галицького життя з перед 30-ти літ, з під пера ДМИТРА СОЛЯНИЧА, відомого колись організатора Січей і радикальної партії в Снятинщині, який живе тепер в Канаді.

Оповідання написані дуже займаючо та дуже цікаві.

Книжка має 161 сторін друку і коштує тільки 50 центів.

Замовляти можна в головному складі:

ALBERTA PRINTING CO.
10336—96th STREET, EDMONTON, ALBERTA.
або
D. SOLLANYCH ,514 Ave, E. South, Saskatoon, Sask.

ПРОЦЕС МІНІСТРА ТЯГНЕТЬСЯ ВЖЕ ТРЕТІЙ ТИЖДЕНЬ

Процес албертійського міністра публичних робіт Дост. О. Л. Мекферсона, про який ми згадували коротко в минулому числі, переступив вже на третій тиждень, і коли замикалися форми нашого часопису до друку, ще не був скінчений.

Міністра Мекферсона заскаржила його перша жінка Кора Мекферсон, з якою він дістав судовий розвід й оженився з Гелєною Матери, старавчися доказати в цім процесі, що розвід є нелегальним.

Безпосередньою причиною, що спонукала бувшу жінку міністра уневажнити розвід, являється скрутне положення жінки бувшого міністра, який він заперестав "платити" умовлену місячну платню по 75 долярів, хоч як виказується, його річні доходи сягають 60,000 долярів річно. Пані Мекферсон подавалася до Допомогового Бюра в Едмонтоні по "реліф", але не дістала, бо, як це пробують доказати її адвокати, міністер Мекферсон, якого департамент має нагляд над реліфом в провінції, мав ставити перешкоди.

Міністер Мекферсон жив з першою жінкою 23 роки, було між ними 4. дітей, які живуть при нім, та як говорить в суді його бувша жінка, їхнє життя мала розбити теперішня жінка Мекферсона, Гелєна Матери, яка також розвелася зі своїм чоловіком.

Мекферсон заперечує всі зізнання своєї першої жінки й старається доказати, що це вона розбила подружжя маючи любовні звязки з Роєм Матери, чоловіком теперішної жінки міністра й тому він взяв з Корою розвід.

По чиїй з них стороні правда, це мабуть знають найкраще вони самі, однак зізнання, які здають в суді обі сторони одна проти другого, не належуть до приємних річей і не дуже гарно рефлєктують на особу міністра.

На цій розправі виявилося, що міністер дістав розвід не в судовій салі, де могла бути присутна посторонна публика, а в приватній бібліотечній кімнаті, щоби сховатися перед публикою.

ЧОЛОВІК—СОВА

В Італії живе молодий чоловік Джіованні Галіянті, якій має очі так збудовані, що в день як сліпий нічого не бачить, зате в ночі бачить дуже добре. Він переміняв собі день на ніч і став нічним дозорцем.

КОРИСТАЙТЕ З НАШОЇ ОФЕРТИ!

Цінна Премія для Передплатників "Фармерського Голосу".

КОЖНОМУ НОВОМУ ПЕРЕДПЛАТНИКОВІ, ЩО ПРИШЛЕ ЦІЛОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ НА "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" В СУМІ ОДНОГО ДОЛЯРА ВИШЛЕМО

В ПРЕМІЇ

ЦІННУ КНИЖКУ, ПІД НАГОЛОВКОМ:

ДУРНІ ДІТИ

ПОВІСТЬ ІЗ ПОВОЄННОЇ ДОБИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

"Дурними дітьми" називає батько — священик в галицькому селі — свого сина і дочку за те, що вони будучи свідомими членами свойого поневоленого народу, зрікаються всякого вигідного життя, а кидаються у вир визвольної боротьби, за що попадають в тюрму, де через довгі місяці переносять страшні каторжні тортури. Та муки не тільки їх не відстрашують, а противно загартовують їх до боротьби за волю свойого народа.

Книжка обіймає 105 сторін друку звичайного книжкового формату. Читається з великим захопленням.

Передплату шліть на адресу:—

The Farmers' Voice
10336—96th STREET, EDMONTON, ALTA.

ЗАКЛИК РУЗВЕЛТА СТРІНУВ ЗАГАЛЬНЕ ПРИЗНАННЯ

Минулого тижня президент Злучених Держав Рузвелт вислав до 54 держав особистий заклик, в якому взиває, щоби ті держави взяли участь в Економічній Конференції, що відбудеться в Лондоні 12. червня, в цілі спільного вироблення плянів для усунення економічного хаосу, та віднукання шляхів до розоброєння. Більшість держав приняли заклик Рузвелта дуже прихильно, запевнюючи президента про їхню добру волю кооперувати з президентом.

Гітлер Запевнює, що Німеччина Бажає Спокою

Найбільшим здивуванням для світа була промова німецького канцлера Гітлера, який другого дня по розісланню Рузвелтом заклику виголосив перед спеціяльно скликаним парляментом промову, в якій він висказав свою повну згоду з Рузвелтовим закликом й запевнював, що Німеччина не бажає собі ні з ким війни й готова наскрізь кооперувати з иншими державами для приверчення загального добробуту й годиться на зменшення узброєння, коли й инші держави окажуть свою охоту до цього.

Наслідком прихильної відповіди на заклик Рузвелта, преса переповнена оптимізмом в сподіванних великих успіхів на недалекій Економічній Конференції, вірячи, що ця конференція зможе устабілізувати грошеву валюту, віднайти шляхи до приверчення свобіднішої торговлі, та заступлення індівідуальних програм ріжних країн у відношенню економіки розумно обдуманою міжнародньою акцією.

СССР. Візьме Участь в Економічній Конференції

Між державами, яким вислав президент Рузвелт заклик включений також і Союз Радянських Републик, який приняв заклик досить прихильно й зголосив свою готовість взяти участь в Економічній Конференції.

Запрошення Росії Толкують як Недалеке Признання СССР

В Злучених Державах толкують запрошення президентом Рузвелтом Союза Радянських Републик, як початкові кроки до признання Злученими Державами большевицької Росії.

На поміщені в пресі коментарі немов запрошення вислане Рузвелтом до Росії малосьби рівнятися півофіціяльному визнанню СРСР президент заявив, що заклик він підписав тільки "Франклин Д. Рузвелт", без додання титулу "президент". й тому цей заклик є більш особистого чим державного характеру.

РЕПРЕЗЕНТАНТИ "ФАРМЕРСЬКОГО ГОЛОСУ"

Понище подаємо спис репрезентантів нашого часопису, на руки яких можна зложувати передплату на "Фармерський Голос".

В АЛБЕРТІ

Андрю — Еміль Томашевський.
Белліс — Йосиф Ясенчук.
Брусо — Николай Григірчук.
Вегревил — Ф. Музика.
Гіллярд — Тео. Томашевський.
Даллмор — Василь Кольматицький.
Завале — Мелітон Евстафієвич, Д. І. Сорохан.
Іннісфрі — Гнат Гарасим, М. Н. Пилип.
Кагвин — І. Василинчук, Л. Витвицький, П. Мельник.
Калмар — Степан Олекший.
Келелвил — Мих. Джевра.
Краків — В. П. Федун.
Мондер — Ст. Боровський, Ів. Ферб'єй.
Мирнам — Н. Беднарський.
Пакан — Гр. Топольницький.
Слава — І. Грикуляк.
Ст. Майкел — Мих. Крижанівський.
Стубно — Вол.Лукассевич.
Торсби — Ф. Адамець.

В САСКАЧЕВАНІ:

Ростерн — Ів. Постій.
Саскатун — Дмитро Солянич.
Ст. Джулієн — І. Д. Михайлик.

НОВІ ФАРМЕРСЬКІ ГУРТКИ

Крім мондерського Фармерського Гуртка, який недавно занявся за створенням Організації Українських Фармерів, повстали недавно гуртки в Пакан, та в Гвайт Мод, коло Смокі Лейк. В листах до нашої редакції заявляють свою згоду на скликання Фармерського Зїзду десь в половині липня в місточку Віллингдон.

З листів від деяких наших читачів довідуємося, що ще в кількох околицях робляться заходи коло зорганізування Фармерських Гуртків, яких з причини пильних робіт на полі досі не можливо було сформувати.

ВІК КОНЯ

Коні осоєні живуть до 25 літ; зате неосоєні коні часто переживають і 40 років.

ДОПИСИ

ЧОМУ ТО ТЯЖКО ОРГАНІЗУВАТИ УКРАЇНСЬКИХ ФАРМЕРІВ?

В теперішніх часах, де не зійдеться двох-трьох або більше фармерів, найбільше починають свою балачку від кризи, та тяжкого положення в якому находяться й нарікають найбільше на уряд, на послів, га "критикують" усьо, всіх і вся, й так покінчують балачку й розходяться, не приходячи до жадних висновків що їм робити. Але щоби хто згадав про потребу фармерської організації, щоби спільними силами зарадити тому лихові, то це вже рідкість, і насувається питання— чому воно так?

Ми фармері самі признаємо, що від кризи дуже потерпіли і що частинно ця криза залежить і від нас самих. Раз, що ми кризи не сподівалися й за далеко "загальопувалися" з довгами, а друге, що не є ми зорганізовані так, як повинні би бути. Хтож тепер більше відчуває кризу, — кляса зорганізована, чи не зорганізована?

Майже всі, що дивляться на світ здоровими очима, признають, що між фармерами найтрудніще йде організаційна справа. Трудніще, чим між иншими станами тому, що рільники привикли від давна жити і працювати індивідуально (поодинцем), а тому й трудно переконати їх про користи з організації. Спільно над ніякими справами вони займатися не хочуть. Позате є ще й кілька инших причин. Багато фармерів не читають жадних газет; нето вже фармерських, а взагалі ніяких. Їм читання чи там якась просвіта зівсім не в голові, викручуючися, що не мають часу, хоч і час знайшовсяб, як була в нього охота і добра воля. Таким людям треба довго говорити про організацію заким він хоч як так зрозуміє користи з організації, а ще довше треба чекати, щоби він рішився до організації належати. Багато сьогодня є таких, що й розуміють вагу й користи з організації, а ще бокують від неї.

Друга важна причина, чому так тяжко йде організаційна справа між нашими фармерами, це брак довіря. Найбільше наступила зневіра по упадку ріжних кооперативних склепів, яких управа спочивала в руках невідповідних людей, які дбали тільки про своє добро а не громадське й довели до упадку. Не одному фармерові пропало в них кілька десяток долярів й тому сьогодня боїться всякої організації. Годі дивуватися, що деякі фармері потратили довіря до організації, однак ми не повинні тратити надії і духа. Попередні помилки повинні для нас бути наукою, щоб в будучности тих помилок не повторяти, та уникати тих людей, які уважають організацію бизнесовим підприємством, в якім вони хотілиб робити собі інтереси, а громадське добро їм байдуже. Найважніщою й головною причиною є те, що в нас нема витревалости, хочемо з організації видіти зараз великі здобутки, а як їх сейчас нема, ми вже попадаємо в нехіть, та занедбуємо організацію. Це найбільше організації шкодить. Чоловік одного дня запишеться до організації а завтра вже й хоче видіти великі результати з неї. А тому, що відразу не можна доконати великих діл, член вистявши рік в організації, на слідуючий рік вже й вкладки не відновить, вимовляючися, що організація йому "нічого не дала". Таке мильне поняття про організацію, це слабше поняття чим в малої дитини. Перше треба організацію зробити сильною, щоби вона могла боротися за все те, що лежить в її стремлінню. Користи з організації наступлять пізніще, коли в організації навчимося, як ті користи організаційними шляхами собі здобути.

От такі перешкоди, які вичислено повище панують майже всюди між нашими фармерами. Не мало мусить організатор наговоритися і находитися поміж фармерами, доки вдасться розбудувати сильну організацію. Буває нераз, що на мітінгу двох або трьох запишеться до організації, а решта присутних розходяться домів, немов то для них не треба організації, лише тим, що вписалися.

Великою перешкодою являється й розбиття на кілька груп, чого між фармерами инших національностей нема.

Всі ті згадані причини хоч і як являються перешкодою в організованню фармерів, то не є вони такі, що їх не можна побороти, коли зрозуміємо, що в теперішній часі організація є одиноким засобом до поліпшення нашого стану й виборення кращих порядків. Маю надію, що читачі "Фармерського Голосу" це вже по більшій части зрозуміли і кожний читач зможе в своїй околиці багато причинитися до того, щоби там повстав хочби малий Фармерський Гурток, не чекаючи аж хтось приїде їх організувати.

С. Боровський.

Мондер, Алта.

ФРАНКОВА СОЦІЯЛІСТИЧНА ПРОГРАМА

(Продовження зі сторони 3-ої)

ється ділом неконечним, бо ми знаємо, що теперішна держава —го пани й багатирі — вороги робучого люду, і що від них добра для робітників надіятися годі, так що поки буде теперішний державний лад в нашім краю, поти робітники бажань своїх по добрій волі не осягнуть. Щоби їх осягнути, вони мусять бути сильні, а щоби були сильні, треба їх упорядкувати і освітити в їх цілях і потребах, — і це, здається нам, повинно бути на тепер головне завдання нашої Робітничої Громади. При теперішних громадських і державних порядках ніяке загальне право голосовання не дасть робітникам переваги в радах, не віддасть власти державної в їх руки, — це бачимо на примірах Німеччини і Франції, де право загального голосовання давно заведене, а зовсім не багато ваги в державі осягнули. Коли замість тратити сили на політику, на вибори та подавання непотрібних просьб до панських рад державних та міністерій, Робітнича Громада зверне всю свою силу на порядковання робучого люду з долу, тоді, здається нам, швидше робітники в нашім краю стануться силою і пізнають свою силу в єдности; а тоді вже легко їм буде здобути собі чи то більші політичні права, чи які небудь другі зміни в теперішнім порядку, корисні для них.

Львів, 10. грудня, 1881.

Щадіть Гроші на Направках Ваших Авт!

НАША РОБІТНЯ ЗАОСМОТРЕНА В НАЙНОВІЩІ ПРИБОРИ ДО ВИКОНАННЯ ВСЯКИХ НАПРАВОК.

Зайдіть до нас зажи пілето де іпде й переконайтесь, що ми заощадимо вам гроші.

JOE BABIUK

Телефон 28388 — 10236 - 96th Street, — Edmonton, Alta.

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ

ЗБІЖЕВІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ

Четвер, 25. травня, 1933.

ПШЕНИЦЯ:—	
Ч. 1. Нордерн	42
Ч. 2. Нордерн	40
Ч. 3. Нордерн	38½
Ч. 4. Нордерн	37
Ч. 5. Нордерн	33½
Ч. 6. Нордерн	32
На годівлю	30
ОВЕС:—	
Ч. 2. С. В.	14
Ч. 3. С. В.	11½
Екстра ч. 1. на годівлю	11½
Ч. 2. на годівлю	10
Ч. 3. на годівлю	9
ЯЧМІНЬ:—	
Ч. 3. С. В.	20
Ч. 4. С. В.	17½
Ч. 5. С. В.	15½
ЖИТО:—	
Ч. 2. С. В.	25
Ч. 3. С. В.	23½
Ч. 4. С. В.	19½
ЛЕН:—	
Ч. 1. С. В.	94
Ч. 2. С. В.	90
Ч. 3. С. В.	70

ЦІНИ ХУДОБИ В ЕДМОНТОНІ

Четвер, 25. травня, 1933.

ТЕЛЯТА:—	
Легкої ваги	$4.00 до $4.50
Середні	$3.25 до $3.75
БИКИ:—	
Добрі	$3.75 до $4.25
Середні	$3.25 до $3.75
Звичайні	$3.00 до $3.50
ЯЛІВКИ:—	
Добрі на заріз	$3.50 до $4.00
Середні	$2.75 до $3.25
КОРОВИ:—	
Вибрані легкі	$2.00 до $2.50
На консерву	.75 до $1.25
БУГАЇ:—	$1.25 до $1.75
СВИНІ:: — Бейконі	$4.75
ВІВЦІ:—	
Ягнята	$6.00 до $8.00
Ріні	$3.00 до $4.00
Вівці	$2.00 до $3.00

УКРАЇНСЬКА БЛЯХАРНЯ І ПЛЬОМБЕРНЯ
Виконуємо Всякі Пломберські Роботи, Укладаємо Форнеси, Парові і Газові Огрівання.
НАША ЦІНА УМІРКОВАНА
Удавайтесь до:—
Ross Plumbing & Heating Co.
10322—96th Street
Edmonton, -:- Alberta
Телефон 26721
Н. Шпачинський, Менаджер.

N. ROMANIUK
Адвокат і Нотар
Телефони:
Офісу 26629; Рез. 82705
304 McLeod Bldg., Edmonton

G. H. VanAllen & Co.
G. H. VANALLEN, K.C.
THEODORE COHEN, LL.B.
Адвокати
2 National Trust Building,
Edmonton, Alta.
Phone 22828

АДВОКАТСЬКА ФІРМА
Harvie, Bury & Yanda
Полагоджує всякі судові справи, як цивільні, кримінальні і т.д. Пишіть по українськи.
202 Bank of Toronto Bldg.
Phone 23113 EDMONTON

Office Phone 21962 House Phone 23588
E. C. DARLING
АДВОКАТ
707 McLeod Bldg., Edmonton, Alta. and Smoky Lake, Alta.

Др. В. С. НЕВЧАС
ЛІКАР-ХІРУРГ І АКУШЕР
Тел. Офісу 23132 — Рез. 24584
4 Bradburn - Thomson Block,
Next to Army & Navy Store

Телефон Офісу 24416
Др. І. Верхомин
ЛІКАР - ХІРУРГ
Тел. Резиденції 73158
Електро-Терапія
Др. Ф. Ґовда
ДЕНТИСТ
Тел. Резиденції 23219
Christie Grant Block, Edmonton, Alberta

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС
The Farmers' Voice
Часопис Присвячений Фармерським та Робітничим Справам

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС
Виходить що два тижні, кождого 10-го і 25-го дня в місяці.
Передплата виносить на рік $1.00, на півріка 50ц.
10336 — 96-та вулиця, Едмонтон, Альберта.

THE FARMERS' VOICE
Ukrainian Semi-Monthly
Published on the 10th and 25th day of each month.
10336—96th Street
Edmonton, Alberta.
Phone 24771

РІК II. ЧИСЛО 11. ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА, 10-го ЧЕРВНЯ, 1933. EDMONTON, ALBERTA, JUNE 10th, 1933. No. 11. VOL. II.

Суддю Стобса Суспендовано

Фермері з Округа Мекензі Запросили Стобса Кандидувати на Посла до Оттави

Нарешті довго ожидане канадійською публикою рішення Оттави в справі голосного доходження проти вінніпегського судді Стобса дійшло вже до відома минулого тижня, і як цього можна було згори сподіватися, Стобса суспендовано не признаючи йому навіть пенсії.

Як вже відомо нашим читачам, проти Стобса велося в місяцях січні й лютім ц. р. доходження на домагання манітобського атторней - дженерала Меджора, який закинув судді Стобсові непошанування канадійських законів та нагинне поведення, яке не відповідало становищу судді тому, що суддя Стобс часто при засудах виражувався, що в сьогоднишній системі є два роди законів—для багачів інакші, а для бідних знова інакші.

Суддя Стобс підчас кількох засудів бідних заявляв, що йому тяжко рішитися, як їх судити, тому, що багачів і тих, що мають в суспільности значіння і політичні впливи часто канадійські суди карають дуже легко, коли знова бідних, без приятелів і без жадного значіння в суспільности караються тяжче. Одного разу суддя Стобс виразився, що коли багатий ошуст вкраде більше грошей чим всі злодії і рабівники банків вкрали від коли Канада, то такий ошуст виходить з суду з дуже малою карою.

Таке поведення дуже розлютило тих, що мають власть і атторней - дженерал Мейджор настоював, щоби канадійське міністерство судівництва переведо проти судді Стобса доходження, на підставі якого можнаб Стобса суспендувати. Доходження перепроваджував едмонтонський суддя Ф. Форд в ролі комішенера й порекомендував Стобса усунути.

Підчас доходження головним свідком проти Стобса був саме атторней - дженерал Манітоби Мейджор, деякі полісмени та один поліційний суддя. Вони зізнавали, що Стобс при засудах бідаків був дуже уміркованим, та що бували випадки, що робітники потягнені перед суд, часто домагалися, щоби їх справу розсуджував Стобс, будучи певними, що він виміриь лагіднішу кару.

Бувший суддя не крився з симпатіями до бідних

Поступовання судді Стобса уважали "імущі власть" за нагайне не тільки тому, що він при засудах виражувався неприхильно про "два роди законів", але не менше непокоїли їх часті коментарі судді Стобса в пресі, про засуди інших суддів в Канаді, які він часто гостро осуджував. Пригадуємо собі такий один випадок:

В місточку Глішен, коло Калгар, двох молодих хлопців—один 17, другий 19-літній, шукаючи перед двома роками за роботою без цента при душі, вступили до хінського ресторану, та просили, щоби він дав їм що перекусити заявляючи з гори, що в них нема грошей. Хінець відмовився погодувати їх, та вигнав з ресторану. За кілька хвилин опісля хінець пішов на почту й вони користаючи з його відсутности, зайшли задніми дверми до ресторану і взяли цілий круг пая. Більше не рушили нічого; ні грошей з каси не брали, ні цукорків або тютюну. Взяли пай, щоби задоволити голодний жолудок. Хінець припіпав їх на крадіжи і віддав в руки поліції а суд післав їх на шість місяців до кріміналу. Коли суддя Стобс перечитав в щоденній пресі новинку про такий засуд, він в одному вінніпегському часописі гостро скритикував такий засуд уважаючи, що ті хлопці не були жадними злочинцями, а вкрали пай, щоби заспокоїти пекучий голод. Стобс сказав, що такого суддю він піславби на шість років до вязниці, бо таким засудом в тих хлопців тільки викликується погорду й упередження до канадійських законів, і на будуче вони готові стати справдішними злочинцями, бо побачать, що їх покарано за сурово тільки за те, що вони пробували заспокоїти голод і не мали наміру красти ні грошей, ні нічого іншого.

Що така отвертість Стобса була дуже не на руку всім тим, що чуються сьогодня панами ситуації, та що його старалися усунути з судейської лави, це зрозуміле.

Навіть консервативна преса огірчена

Коментуючи поступок міністерства в Оттаві в усуненню Стобса, вінніпегський дневник "Вінніпег Трібюн", тенденційно консервативний часопис, з вівтірка, 30. м. м. присвятив цій справі довшу редакційну статтю, в якій висказує своє повне

(Продовження на стороні 3-ій).

ГІТЛЕР МІНЯЄ УКРАЇНУ ЗА ГДАНЬСЬК

В розмові кореспондента Канадійської Преси в Лондоні з Принцем Бісмарком і Др-ом Розенбергом, Гітлеровими репрезентатами про дальше становище Німеччини відносно польського коридора та заняття Німеччиною Гданська, в якому підчас недавних виборів більшість мешканців голосували за злукою з Німеччиною, згадані репрезентанти Гітлера сказали, що Німеччина попробує розвязати це питання в такий спосіб, що запропонує Польщі, щоби вона відписалася від коридора, зате Німеччина поможе й фінансово в озброєнною в цілі завоювання України. Іншими словами кажучи, Польща при помочі Гітлера малаби напасти на Радянську Україну, проти якого нападу, як впевняють німці, Совіти будуть безсильні.

Німеччина дволичить

З приводу таких політичних маневрів Німеччини, французька преса заговорила, що Німеччина грає дволичну політику, бо приобіцює Україну і полякам і рівночасно попирає Лігу Української Незалежности, яку також попирають крім Німеччини Франція та Велика Британія.

ХІНСЬКО-ЯПОНСЬКИЙ МИР ЗАГРОЖУЄ АНГЛІЙСЬКІЙ ТОРГОВЛІ

По підписанню між Хінами і Японією перемиря, на підставі якого Японія малаб дістати опановані з б р о й н о силою північні частини Китаю, в Англії панує занепокоєння, що Японія стане поважним конкурентом на світовім ринку, на чім може багато потерпіти англійська торговля.

ПУБЛИЧНІ ДОВГИ КАНАДИ

Публичний довг Канади, девятьох провінцій, муніципалів та ріжних корпорацій, як про це говорить звіт банкового комітету, предложений недавно в канадійськім федеральнім парляменті, виносить $8,855,596,800.

Відсотки від цього довгу, пораховані пересічно по 4.77 процентовій стопі, виносять річно $421,956,800. Сама домінія Канади винна $2,599,080,300, від чого річно припадає самих відсотків на суму $121,637,300.

Безпосередні довги канадійських провінцій виносять $1,363,382,464, від якої то суми відсотки виносять річно $82,715,593, а посередніх довгів мають провінції $215,977,011, від чого річні відсотки виносять $9,071,034.

Довги канадійських муніципалів виносять $1,584,000,000, а відсотки від них виносять річно $77,616,000.

Стільки довгів має домінія, провінції і муніципали, які то довги мусять двигати на своїх плечах заледви десять-міліонове населення. Довгів в подробицях, які мають ріжні корпорації, ми не подаємо, хоч і ті довги не малі і вони є також тягарем населення. В згаданому звіті подається, що на 654,297 фармів в Канаді 244,201 фарем заморгеджовані на суму $677,564,100. В ці числа включені тільки "фарми власників" а не рентовані фарми, або фарми ще не виплачені. І мова тут тільки про фарми задовжені в моргеджових компаній. Скільки фармів в Канаді задовжених моргеджами у приватних осіб, а скільки їх задовжених за ріжні машини і пр., та кілько фармів є під "джоджментами" і під "кевітами" за податки і на яку суму, про це в звіті не кажеться. А таких довгів певно не мало і відсотки на них прирастають що року.

Коли від всіх довгів в Канаді самі відсотки будуть сягати близько пів біліона долярів, то не тяжко зрозуміти, чому банки так вперто стоять проти зміни фінансової системи в Канаді, яка дає їм тепер змогу робити такі грубі гроші коштом населення Канади.

Канада дає їм право друкувати гроші, які опісля вони тій самій Канаді пожичають на проценти, або іншими словами, за свою "услугу" без якої Канада може прекрасно обійтися, обдирають Канаду, та ще й стараються дурити людий, що без них край не обійшовсяб.

Дурнішої господарки бути не може!

КООПЕРАТИВНА ГОСПОДАРСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ВІДБУДЕ КОНВЕНЦІЮ В ЛИПНІ

Дня 19. липня, п. р. пічнеться в Ріджайні, Саск., перша конвенція Кооперативної Господарської Федерації, в якій візьмуть участь делегати цеї організації з цілої Канади.

Тому, що конвенція буде мати до вирішення багато важливих справ, наради трівитимуть щонайменше один тиждень.

АМЕРИКАНСЬКІ СТУДЕНТИ ПРОТИ ВІЙНИ

В голосованню, яке перевели 70 каліджестів у Злучених Державах над питанням, чи студенти одобрюють воєнний запал, на 22,627 голосуючих, 39 відсоток голосів заявилися рішучо проти війни, 33 відсотків заявили, що тільки на случай нападу на Злучені Держави вони готові брати участь в обороні краю.

ЕКОНОМІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ —ПОСЛІДНА ДОШКА РАТУНКУ

Промовляючи минулого тижня в британійському парляменті Новел Чемберлейн, міністер скарбу сказав, що головним завданням економічної конференції буде дійти до порозуміння зі всіми державами в справі підвищення цін на виробах до наскрізь вдоволяючого рівня, устабілізовання грошей, та цілковитого, або частинного знесення митних тарифів.

Чемберлейн сказав, що коли надходяча економічна конференція не потрапить знайти виходу з теперішнього господарського застою, то депресія в якій знайшовся цілий світ, потріває ще довгі роки. Міжнародна торговля — говорив Чемберлейн— впала до одної третини того, що була перед чотирьома роками, наслідком чого й ціни впали до половини і на його думку треба зрівноваження продукції з консумцією, що можливе тільки зробленням певних ограничень щодо дальшої продукції. Зрівноваження продукції з консумцією можливе тільки або дорогою побільшення консумції, або прикороченням продукції, говорить Чемберлейн. Дальше продовження надпродукції, каже Чемберлейн, тільки погіршить обставини.

У АЛБЕРТІ ЗАСІЯНО МЕНШЕ ПШЕНИЦІ ЧИМ МИНУЛОГО РОКУ

Наслідком опізненої весни, в цьому році в Алберті засіяно менше пшениці чим минулого року.

Досі провінціональний департамент рільництва ще не має на руках певного звіту скількo акрів буде менше під управою пшениці, всеж таки департамент догадується, що посівна площа в цьому році куди менша чи була в минулому році.

ГІТЛЕР ЗА РОЗБУДОВОЮ НІМЕЦЬКОЇ НАЦІЇ

Одною з точок Гітлерового пляну на поборення в Німеччині безробіття, є державна поміч молодим людям в подружжю. Щоби дати змогу молодим людям дружитися, Гітлер призначив 1,000,000,000 марок на подружний фонд, з якого кожний молодець, що бажає вступити в супружеський стан, зможе дістати позичку в сумі 1,000 марок без опроцентовання для розпочаття господарки. Таку позичку дістануть тільки ті молодята, що підпишуть заяву, що жінка не буде займатися нічим іншим поза домашною господаркою.

ПІДВИШКА ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТНІ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Минулого тижня газети доносили вістку, що в Злучених Державах у вугільнім районі Апалешен більш чим 75,000 углекопів дістануть підвишку платні від 12 до 18 відсотків понад теперішну платню.

Управа "Дженерал Мотор Ко." в Ню Йорку проголосила, що в її заводах буде піднесена платня о 5 відсотків.

В Фолл Ривер, Месс., більш чим 10,000 робітників в трачках дістали підвишку о 12 сотників.

З кожною вісткою про підвишення платні, незабуває преса коментувати ті підвишки, як зворот до кращих часів.

ЗГОРІЛО 40 РОБІТНИКІВ

У великому тартаку недалеко Куяко в Мексику вибухла велика пожежа, яка цілковито знищила ціле підприємство.

В огні згинуло 40 робітників, які, захоплені полумям, не змогли видістатися на свободу.

Премієр Беннет Виїхав До Лондону

Минулої пятниці, 2 червня, премієр Канади Беннет, міністер скарбу Родс, та інші члени канадійської делегації виїхали на економічну конференцію, яка збереться в Лондоні в понеділок, 12. ц. м.

Виїзджаючи на конференцію, премієр Беннет, як голова тої конференції не подав до прилюдного відома становища, яке думає заняти канадійська делегація відносно важливих питань, які прийдуть під обради конференції, а особливо відносно грошевої реформи і митної тарифи.

Перед виїздом до Лондону премієр Беннет поробив початки до назначення Королівської Комісії, яка малаб розслідити банкову діяльність в Канаді та подати свою гадку відносно основання Центрального Банку. І досі Беннет призначив тільки двох членів, а решту комісії складе певно аж по повороті до Канади, бо як говорить п. Беннет, деякі особи, яких він хотівби мати в тій комісії, будуть брати участь в економічній конференції і неможливо їх дістати під цю пору. Тому, що конференція потріває щонайменше два місяці, справа з назначенням цілої комісії, очевидно, протягнеться.

Беннет має в виду покликати до тої комісії крім канадійських людий, деяких економістів зза границі й між намиченими іменами згадується сер Артура Салтера та лорда Мекмілена, які саме тепер братимуть участ в лондонській конференції.

МЕССЕЙ ВЗИВАЄ КАНАДУ ДО БІЛЬШОЇ АКТИВНОСТИ

На домініяльній конвенції ліберальної партії, яка відбулася минулого тижня в Оттаві, президент цеї партії, Мессей, бувший канадійський посол до Злучених Держав в часі ліберальної адміністрації, заявив, що Канада не вийде з теперішнього тяжкого положення, так довго, доки не вжиє свойого власного розуму й не вплянує державної господарки краще, чим це робиться дотепер. "Сидіти і вичікувати, так як це робить сьогоднішний уряд, надіючися на якесь чудо, що вратує нас, або покладання великих надій на економічну конефренцію, це тільки є ознакою, що ми в Канаді безрадні" — говорив президент. "Економічна конференція поможе тільки тим, що вміють самі собі помогти і коли Канада сама для себе не зможе направити господарських відносин на краще, то для Канади конференція великих користей не принесе" додав Мессей.

Мессей масно говорить, одначе досвід, який має канадійське населення з лібералів, коли вони були при владі, за великий, щоби люди хотіли далі давати обдурювати себе лібералам, та повірили їм, що як прийдуть до влади то краще будуть господарити чим в минувшині.

СТРАЙК ВІЙСЬКА В ЧАСІ ВІЙНИ

В Норвегії відбудеться цікавий процес. Перед судовим трибуналом стане капітан марінарки Олеф Кульман. Він обвинувачений за те, що на противоєнному конгресі в Амстердамі заявив, що на випадок війни військо повинно застрайкувати. А цього якраз найбільше бояться керманичі нинішнього світу.

Північний Китай має в цьому році о половину більше засіяної озимої пшениці чим минулого року.

ДОМІНІЯ ЗОБОВЯЗАЛАСЯ ПРОДОВЖУВАТИ ДОПОМОГУ БЕЗРОБІТНИМ

На конференції премієрів західних провінцій з премієром Беннетом і домініяльним міністром праці Гордоном, яка відбулася в Оттаві минулої середи, 1. червня, домінія згодилася продовжувати плачення третини коштів допомоги безробітним до 31. грудня ц. р.

Конференція була скликана наслідком поголосок, що домінія задумувала обірвати допомогу з кінцем липня.

КАНАДА МАЄ ДОБРІ ВИГЛЯДИ НА ЗБУТ ПШЕНИЦІ

Провірюючи пшеничну ситуацію в кількох краях, Домініяльне Статистичне Бюро в своєму місячному огляді подає, що так Росія, як і Наддунайські краї з минулорічного збору більше пшениці на продаж не мають, а також Аргентина і Австралія призначену для експорту пшеницю вже збули, що очевидно, малоб до великої міри вплив на зріст попиту на канадійську пшеницю, яка є призначена для експорту.

Відносно нового збору пшениці (з р. 1933.), як подає Статистичне Бюро, трудно ще тепер предвидіти скільки в котрих краях буде пшениці оставати на експорт. Буде це залежати від врожаю в Росії та Наддунайських краях, а також в Злучених Державах і Канаді. В полудневих краях жнива приходять аж к грудні й тому про пшеничну ситуацію в тих краях зівсім за вчасно ще говорити.

В Росії, як говориться в огляді Статистичного Бюра, панує непевність щодо скількости пшениці з нового збору, а також є великі сумніви, чи Росія буде могти кинути якусь скількість пшениці на заграничний ринок. По всякій правдоподібности Росія буде мати стільки пшениці, що вистане лише для її домашнього запотребовання.

Коли Росія не буде мати пшениці для експорту, це також причиниться до попиту на канадійську пшеницю в тих краях, які в послідних кількох роках закуповували немало пшениці з Росії.

Поважної конкуренції з боку Наддунайських країв не буде, бо за послідних шість років експорт з тих країв сягав пересічно 36 міліонів бушлів річно.

Злучені Держави будуть мати пшениці далеко менше чим минулого року, бо озима пшениця там значно ушкоджена, а яра видасть приблизно 600 міліонів бушлів, що недорівнює навіть домашньому запотребованню.

На Україні предвиджується лихий політок

Так в Північнім Кавказі, як і на Україні в цьому році предвиджується слабший політок чим в минулих двох роках з тої причини, що поле занечищене бурянами а також брак доброго насіння. Поле як слід не підготоване під посів, до того завважується великий брак робочої худоби і тракторів.

Беручи на увагу таку ситуацію, Статистичне Бюро потішає Канаду, що вона стоїть перед добрими виглядами на збут так минулорічної пшениці, яка ще не продана, як і на нову пшеницю бодай до того часу, доки не почнуться жнива в Аргентині і Австралії.

Як би так ще знайшовся який пророк, щоби відгадав і ціну, яка буде на новій пшениці, та ще й добру ціну, то булоб кому заслужено подякувати. А поки що годі з медвежої шкіри шуби шити, як медвідь ще в лісі.